

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

05.09.2024

Atzinums Nr. 5-04/8/2024
par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu meliorācijas sistēmas
izbūvei atradnē “Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis” Olaines pagastā,
Olaines novadā

Derīgs līdz 2027. gada 5. septembrim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “Lielkūdra”, reģistrācijas Nr. 40103511581, juridiskā adrese: Rīgas iela 30, Baloži, Ķekavas novads, LV-2112, elektroniskā pasta adrese: el@pindstrup.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, reģistrācijas Nr. 40003374818, juridiskā adrese: Vīlandes iela 3-6, Rīga, LV – 1010; e-pasts: elle@environment.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs):

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums meliorācijas sistēmas izbūvei kūdras atradnē “Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis” Olaines pagastā, Olaines novadā (turpmāk – Ziņojums) Birojā iesniegts 2024. gada 15. maijā. Ziņojuma papildinājumi iesniegti 2024. gada 26. jūlijā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Meliorācijas sistēmas izbūve kūdras atradnē “Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis” (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Kūdras atradne “Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis” zemes gabalā ar kadastra Nr. 8080 002 2105 (zemes vienības kadastra apzīmējums 8080 006 0576), Olaines pagastā, Olaines novadā (turpmāk – Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību, ietekmes uz vidi novērtējumu un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – IVN) Paredzētajai darbībai piemērots ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes¹ (turpmāk - Dienests) 2020. gada 22. maija lēmumu “Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. RI20SI0040 (turpmāk - Lēmums Nr. RI20SI0040). Dienests, pieņemot Lēmumu Nr. RI20SI0040, secinājis, ka Darbības vietā ir plānota arī kūdras ieguve. IVN ietvaros Ierosinātājam jāvērtē gan meliorācijas sistēmas izbūves, gan arī kūdras ieguves kopējās ietekmes uz vidi².
- 3.1.2. IVN objekts ir meliorācijas sistēmas izbūve ~ 149 ha platībā kūdras atradnē “Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis” (turpmāk – Atradne).
- 3.1.3. Paredzētā darbība plānota nekustamā īpašuma, kadastra Nr. 8080 002 2105 (turpmāk – Īpašums), zemes vienības, kadastra apzīmējums 8080 006 0576, daļā ar kadastra apzīmējumu 8080 006 0576 8001, Olaines pagastā, Olaines novadā.
- 3.1.4. Īpašuma īpašnieks ir SIA “Rīgas meži”, reģistrācijas Nr. 40003982628. Zemes vienības, kadastra apzīmējums 8080 006 0576, daļu ar kadastra apzīmējumu 8080 006 0576 8001, Olaines pagastā, Olaines novadā 149 ha platībā kūdras ieguvei Ierosinātāja nomā no SIA “Rīgas meži” (2013. gada 11. jūnija zemes nomas līgums Nr. SRM-13-290-lī, noslēgts uz 25 gadiem). Nomātā zemes vienība (8080 006 0576 8001) ierakstīta Olaines pagasta zemesgrāmatas nodaļījumā Nr. 2969³.
- 3.1.5. Birojs Ierosinātājam 2021. gada 15. novembrī izsniedza Programmu Nr. 5-03/12 Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam (turpmāk – Programma).
- 3.1.6. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto:
 - 3.1.7.1. Derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās darbības teritorijā 2019. gada 4. martā ir izsniegta licence Nr. CS19ZD0043, derīga līdz 2038. gada 10. jūnijam (turpmāk – Licence). Saskaņā ar Licenci kūdras krājumi pie 40 % mitruma derīgo izrakteņu Atradnē ir 569,11 tūkst. tonnas. Derīgo izrakteņu ieguves limits ir noteikts 560,40 tūkst. tonnu apjomā. Kūdras ieguves Licences laukuma platība ir 127,585 ha. Derīgo izrakteņu ieguves projektā plānotā kūdras ieguves laukuma platība ir 123 ha. Derīgo izrakteņu ieguves platība precizēta saistībā ar Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas “Rail Baltica” (turpmāk – dzelzceļa līnija *Rail Baltica*) pamatstrāses novietojumu⁴.
 - 3.1.7.2. Atradnē rūpnieciski iegūstamie krājumi ir 3 947 513 m³ vai 513,18 tūkst. tonnu pie nosacītā mitruma 40 %. Ieguves limita sākotnējais apjoms 2018. gadā tika

¹ Saskaņā ar Valsts vides dienesta tīmekļvietnē (<https://www.vvd.gov.lv/lv/jaunums/valsts-vides-dienests-istenojis-verienigas-izmainas-struktura-lai-celtu-pakalpojumu-kvalitati>) pieejamo informāciju no 2022. gada 1. aprīļa reģionālo vides pārvalžu funkcijas, kas saistītas ar atļauju dokumentu sagatavošanu, pārņēma Atļauju pārvalde.

² Dienests, izvērtējot Ierosinātājas 2018. gada 20. novembra iesniegumu par paredzēto kūdras ieguvi Atradnē, ar 2018. gada 21. decembrī ar lēmumu “Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. RI18SI0111” nepiemēroja IVN procedūru Ierosinātājas pieteiktajai darbībai (Biroja reģ. Nr. 5-01/970).

³ Ziņojuma 1.2. nodaļa, Zemes nomas līgums pievienots Ierosinātājas 2020. gada 31. marta iesniegumam ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam.

⁴ Dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* projektam veikts IVN un Birojs 2016. gada 3. maijā izdeva atzinumu Nr. 5 par *Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu* (tīmekļvietne <https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/eiropas-standarta-platuma-publiskas-lietosanas-dzelzcela-infrastrukturas-linijas-rail-baltic-2-buvnieciba>).

noteikts 560,40 tūkst. tonnu⁵. Atbilstoši Ierosinātājas aprēķiniem, kūdras ieguvē pilnā apjomā iespējams pabeigt aptuveni 65 gadu laikā. Pašreiz kūdras ieguve tiek plānota līdz Licences derīguma termiņa un zemes nomas līguma beigām, t.i., līdz 2038. gada 10. jūnijam. Ja Licences darbības termiņš un zemes nomas līgums netiks pagarināti, rekultivāciju veiks līdz licences darbības termiņa beigām atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

- 3.1.7.3. 2020. gadā kūdras Atradnei izstrādāts derīgo izrakteņu ieguves projekts un būvprojekts meliorācijas sistēmas izbūvei (nav apstiprināti). Meliorācijas sistēmas izbūves būvprojekts 2020. gada 27. maijā ir saskaņots ar Satiksmes ministriju, AS “RB Rail”, reģistrācijas Nr. 40103845025, un SIA “Eiropas Dzelzceļa līnijas”, reģistrācijas Nr. 40103836785.
- 3.1.7.4. Maksimālais plānotais ieguves apjoms gadā paredzēts 63 000 m³ kūdras visā ieguves teritorijā. Kūdras ieguvē plānots izmantot gan frēzkūdras metodi, gan grieztās kūdras jeb gabalkūdras metodi.
- 3.1.7.5. Kūdras ieguves teritorijā paredzēts izveidot grāvjus un pazemināt gruntsūdens līmeni.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Paredzēto darbību meliorācijas sistēmas izbūvi un tai sekojošo kūdras ieguvē – plānots īstenot Olaines novada Olaines pagastā, Atradnes teritorijā. Tuvākā pilsēta ir Ķekava, kas atrodas aptuveni 5 km attālumā uz A no Darbības vietas. Tuvākā apdzīvotā vieta ir Jaunsila ciems, kas atrodas ~ 1 km attālumā uz DA, tuvākā dzīvojamā māja – viensēta “Lejniēki” atrodas ~ 0,6 km attālumā uz DA no Darbības vietas. Plānotajiem kūdras ieguves laukiem pieguļošās teritorijas galvenokārt tiek izmantotas mežsaimnieciskās darbības un lauksaimnieciskās darbības veikšanai un ir reti apbūvētas.
- 3.2.2. Plānoto kūdras ieguves lauku apkārtnē atrodas vairāki autoceļi – valsts galvenais autoceļš A5 *Rīgas apvedceļš Salaspils-Babīte* (turpmāk – Autoceļš A5), valsts galvenais autoceļš A8 *Rīga–Jelgava–Lietuvas robeža (Meitene)*, valsts vietējais autoceļš V7 *Baloži-Plakanciems-Iecava* (turpmāk – Autoceļš V7), SIA “Rīgas meži” autoceļš un citām privātpersonām⁶ piederoši ceļi, kuri tiek izmantoti piekļuvei lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijām⁷.
- 3.2.3. Darbības vietas teritorija ZR ~700 m garumā robežojas ar perspektīvo dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* trasi. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, projektēšanas gaitā *Rail Baltica* trases novietojums 2022. gadā tika koriģēts un pēc precizēšanas dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* koridors 4,3 ha platībā pārklājas ar Paredzētās darbības teritoriju.
- 3.2.4. Atbilstoši VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, reģistrācijas Nr. 50103237791 (turpmāk – LVĢMC), Zemes dziļu informācijas sistēmā⁸ norādītajai informācijai Darbības vieta D robežojas ar kūdras atradnes “Ēbeļmuižas purvs” Dienvidu iecirkni. Dienests 2019. gada 21. jūnijā piemēroja IVN procedūru SIA “Kūdras taka” (reģistrācijas Nr. 40103510444) paredzētajai kūdras ieguvei kūdras atradnes “Ēbeļmuižas purvs” Dienvidu iecirknī⁹. Saldūdens kaļķieža atradne

⁵ Saskaņā ar LVĢMC Zemes dziļu informācijas sistēmā pieejamo informāciju tīmekļvietnē: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema> (skatīta 27.08.2024.).

⁶ Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1. panta 11. punktam *privātpersona - fiziskā persona, privāto tiesību juridiskā persona vai šādu personu apvienība*.

⁷ Esošo autoceļu tīkls attēlots Ziņojuma 1.1.1. attēlā.

⁸ Tīmekļvietne <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema> (skatīta 27.08.2024.).

⁹ Tīmekļvietne <https://registri.vvd.gov.lv/lemumi-par-ivn-piemerosanu/> (skatīta 27.08.2024.) un (Biroja reģ. Nr. 5-01/970).

“Āpšukalns” atrodas aptuveni 2 km attālumā no Darbības vietas. Tuvākās aktīvās kūdras ieguves vietas Darbības vietai ir atradne “Cenas tūrelis”, kas atrodas 5,3 km attālumā uz ZR no tās, un atradne “Mēdema purvs”, kas atrodas 6 km uz Z.

- 3.2.5. Paredzētās darbības teritorijā kūdras ieguve tika uzsākta jau 20. gadsimta sākumā un vidū, bet 1970-tajos gados veikta kūdras ieguve ar karjera paņēmienu izolācijas plātņu un podiņu ražošanai. Izmantojot karjera paņēmienu purvā tika izraktas vidēji 2 metrus dziļas 10 – 20 m platas joslas ar pārtraukumiem vidēji 5 metru platumā. 1984. gadā institūts “Lengiprotorf” izstrādāja kūdras ieguves rekonstrukcijas projektu purvam, paredzot kūdras ieguvi ar frēzkūdras paņēmienu 278 ha lielā platībā, bet projekts netika realizēts.
- 3.2.6. Saskaņā ar spēkā esošo Olaines novada teritorijas plānojumu¹⁰, Darbības vieta atrodas zemes vienībā, kuras atļautais izmantošanas veids ir *Mežu teritorija* (M). Atbilstoši Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) 460. punktam, mežu teritorijās kā papildizmantošana atļauta derīgo izrakteņu ieguve. Daļa Darbības vietas teritorijas atrodas 15 km zonā ap VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””, reģistrācijas Nr. 40003028055, kontrolpunktu (TIN11).
- 3.2.7. Darbības vietai 2016. gadā tika izstrādāts detālpilnplānojums “Rīgas pilsētas meža fondam ar kadastra apzīmējumu 8080 006 0576, daļai”¹¹, kas aptver kūdras atradnes “Ēbeļmuižas purvs” *Ziemeļu iecirkni* un *Dienvidu iecirkni* (turpmāk – Detālpilnplānojums). Saskaņā ar Detālpilnplānojuma TIAN atļautā teritorijas izmantošana ir mežu teritorijas (M, M1, M2)¹². Derīgo izrakteņu ieguve atļauta Mežsaimniecisko mežu (M) teritorijās. Detālpilnplānojuma teritoriju A daļā šķērso turpmākās izpētes un plānošanas teritorija, kura noteikta kā Mežsaimniecisko mežu (M1) teritorija, kas tika rezervēta jauna autoceļa būvniecībai. Šajā teritorijā ir atļauts turpināt likumīgi uzsākto izmantošanu, taču turpmāk var realizēt tikai īslaicīgas lietošanas būves, kuras ir izmantojamas līdz plānoto infrastruktūras objektu būvniecībai. Jebkura saimnieciskā darbība šajās teritorijās jāaskaņo ar Satiksmes ministriju. Kā Mežsaimniecisko mežu (M1) teritorija noteikta arī Detālpilnplānojuma Z daļa, Autoceļa A5 aizsargjoslas teritorijā.
- 3.2.8. Darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, kā arī nerobežojas ar tām. Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas ir arī Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijas (turpmāk – NATURA 2000), ir dabas liegums “Melnā ezera purvs”, kas atrodas aptuveni 6 km attālumā uz ZR no ieguves vietas, un dabas parks “Doles sala”, kas atrodas aptuveni 6 km attālumā uz Z un ZA no ieguves vietas. Aptuveni 0,7 km uz D no Darbības vietas atrodas mikroliegums melnā stārķa aizsardzībai. Sagatavojot Ziņojumu, izmantoti laika periodā no 2012. gada līdz 2020. gadam sagatavotie sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētu ekspertu atzinumi un izpētes¹³, Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” (turpmāk - DDPS “Ozols”) pieejamie dati par īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem. 2023. gada 21. janvārī veikts apsekojums dabā¹⁴ aktuālās situācijas novērtēšanai. Detalizēta informācija par apkārtnē esošajām dabas vērtībām sniegta Ziņojuma 3.1. nodaļā.

¹⁰ Pieejams tīmekļvietnē https://geolatvija.lv/geo/tapis?documents=open#document_24932 (skatīta 27.08.2024.).

¹¹ Detālpilnplānojums pieejams tīmekļvietnē https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_3969 (skatīta 27.08.2024.).

¹² Turpat.

¹³ Sugu eksperti un to atzinumi uzskaitīti Ziņojuma 3.1.2. nodaļā.

¹⁴ Apsekojumu veikusi sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperte, sertifikāta Nr. 116 specializācijas – biotopu grupas *alas, atsegumi un kritenes, jūras piekraste, meži un virsāji; purvi, zālāji*, sugu grupa *vaskulārie augi, sūnas* (sertifikāta darbības B: *meži un virsāji, zālāji, purvi* pagarināts līdz 29.05.2027., B: *jūras piekraste derīgs līdz 17.07.2028., B: alas, atsegumi, kritenes derīgs līdz 22.02.2025., S: vaskulārie augi pagarināts līdz 06.04.2028., S: sūnas derīgs līdz 22.02.2027.*).

- 3.2.9. Darbības vieta aizņem lielāko daļu no Ēbeļmuižas purva, kas ir tipisks augstā tipa purvs jeb sūnu purvs ar kupolveidīgu virsmu. Purvs atrodas Viduslatvijas zemienes ZR Tīreļu līdzenuma A daļā. Teritorijā pārsvarā ir augsts gruntsūdens līmenis, vidēji tikai 0,2 – 0,5 m no zemes virsas. Mūsdienās purvā ir izmainīts hidroloģiskais režīms, to daļēji šķērso seklu grāvju tīkls, kas ietekmējis dabisko hidroloģisko režīmu un augstajam purvam raksturīgo veģētāciju. Daļu no darbības vietas sedz mežs, ko veido nelielas priedes un bērzi. Purva virsma ir kupolveidīga ar kritumu DA virzienā. Reljefa augstuma atzīmes svārstās no 9,2 m līdz 15,4 m v.j.l. Kopējais kūdras slāņa biezums ir no 1,2 m līdz 5,7 m, vidēji 3,46 m.
- 3.2.10. Atradne ietilpst Baltijas artēziskā baseina centrālajā daļā, Austrumeiropas platformas R malā. Ēbeļmuižas purva teritorijā un tā apkārtnē ir izplatīti pazemes ūdens nesējslāņi, kas saistīti ar kvartāra nogulumiem un pirmskvartāra nogulumu kompleksa iežiem. Gruntsūdens plūsma teritorijā noris pa kvartāra smilšainajiem nogulumiem – tie ar dažādu intensitāti barojas visā teritorijā un atslogojas tuvākajās virszemes ūdenstecēs – Daugavas-Misas kanālā teritorijas D un A, kā arī Stiebrāju grāvī un Apšukalna kanālā teritorijas Z un R, bet daļa arī tālākās virszemes ūdenstecēs.
- 3.2.11. Atbilstoši Zemkopības ministrijas nekustamo īpašumu (turpmāk – ZMNĪ) Meliorācijas kadastra informācijas sistēmas datiem¹⁵ Atradne atrodas Misas upes baseinā (kods Nr. 3842:01). Kā ūdens novadišanas notekas kūdras atradnes “Ēbeļmuiža” tuvumā pašreiz darbojas divas koplietošanas ūdensnotekas. Pirmā koplietošanas ūdensnoteka (ŪSIK 384254:K:202) ar sateces baseinu 2,64 km²; šī ūdensnoteka ūdeni novada pašvaldības koplietošanas ūdensnotekā (ŪSIK 384243:P:11), kas savukārt tālāk – valsts nozīmes ūdensnotekā “Olainīte” (kods Nr. 38424:01) un tad valsts nozīmes ūdensnotekā “Misa” (ŪSIK 3842:01). Otrā koplietošanas ūdensnoteka (ŪSIK 384254:K:137) ar sateces baseinu 0,4 km², tālāk ūdeni novada koplietošanas ūdensnotekā (ŪSIK 384254:K:136), kas savukārt tālāk Daugavas-Misas kanālā (ŪSIK 384254:K:1) un tad valsts nozīmes ūdensnotekā “Misa” (ŪSIK 3842:01). Teritorijas ģeoloģiskais un hidroģeoloģiskais raksturojums sniegts Ziņojuma 3.2. nodaļā, bet hidroloģiskais raksturojums 3.3. nodaļā.
- 3.2.12. Atbilstoši Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes tīmekļvietnē¹⁶ pieejamajai informācijai, kultūras pieminekļi, to aizsardzības zonas un kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti atrodas vairāk nekā 5 km attālumā no Darbības vietas. Ņemot vērā minēto secināts, ka Paredzētās darbības īstenošana neietekmēs kultūras pieminekļu un kultūrvēsturiski nozīmīgus objektus.
- 3.2.13. Saskaņā ar Valsts Vides dienesta izveidotajā Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmā (PVPS)¹⁷ iekļauto informāciju - Darbības vietas tuvumā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas teritorijas. Tuvākā potenciāli piesārņota vieta ir AS “Ķekava Foods”¹⁸, reģistrācijas Nr. 50003007411 mēslu krātuves un notekūdeņu attīrīšanas dīķi (reģ. Nr. 2940), kas atrodas aptuveni 7 km attālumā uz ZA no Darbības vietas.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Saskaņā ar Ziņojumu, meliorācijas sistēmas izbūvi paredzēts veikt ~ 149 ha platībā un tai sekojošo kūdras ieguvi ~ 123 ha platībā. Meliorācijas sistēmu izbūve

¹⁵ Tīmekļvietne www.melioracija.lv skatīta 27.08.2024.

¹⁶ Tīmekļvietne www.mantojums.lv skatīta 27.08.2024.

¹⁷ No 01.05.2024. informāciju par piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām pieejama Valsts Vides dienesta izveidotajā Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmā, tīmekļvietnē: <https://pvps.vvd.gov.lv/#/territory/map> (skatīts 27.08.2024.).

¹⁸ Saskaņā ar LR Uzņēmuma reģistra datiem 01.02.2024. veikta AS “Putnu fabrika Ķekava” reorganizācija.

nodrošinās kūdras ieguvei nepieciešamo ūdenslīmeņa pazemināšanos Atradnes teritorijā. Plānotās meliorācijas sistēmas izbūves ietvaros ir paredzēts veikt arī darbības ārpus Darbības vietas. Minētās darbības saistītas ar būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamās esošās infrastruktūras pilnveidi un/vai izbūvi – pievedceļa izbūvi, promteku pārtīrīšanu, drenāžas sistēmu atjaunošanu un elektroenerģijas pieslēguma izbūvi.

- 3.3.2. Ziņojumā norādītas trīs iespējamās kūdras ieguves tehnoloģijas: frēzkūdras, grieztās jeb gabalkūdras un kombinētā ieguve, kas aprakstītas Ziņojuma 2.4.1. nodaļā. Kūdru plānots iegūt līdz 63 000 m³ gadā visā ieguves teritorijā neatkarīgi no ieguves tehnoloģijas.
- 3.3.3. Detālpilnplānojuma izstrādes laikā tika secināts, ka, saistībā ar plānoto dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* būvniecību, kūdras transportēšanai nebūs iespējams izmantot izbraukšanu uz Autoceļu A5. Realizējot Paredzēto darbību, plānots izbūvēt pievedceļu ar grants segumu (posma garums ~400 m) līdz SIA “Rīgas meži” esošajam autoceļam ar grants segumu, kas savienots ar Autoceļu V7 un nodrošinās piekļuvi Autoceļam A5. Plānotais derīgo izrakteņu transportēšanas maršruts raksturots 2.7. nodaļā.
- 3.3.4. Saskaņā ar meliorācijas projektu¹⁹, meliorācijas sistēmas izveides ietvaros tiks veikta apauguma novākšana, servitūta ceļa (pievadceļa) izbūve, iekšējo ceļu un laukumu būvniecība, 4 ugunsdzēsības baseinu izbūve, 5 piebraukšanas laukumi pie ugunsdzēsības dīķiem, novadgrāvju izbūve un atjaunošana, kartu grāvju rakšana, *Stiebrāju grāvja* pārtīrīšana, drenāžas izteku un caurteku izbūve, esošo caurteku nojaukšana un utilizācija, sedimentācijas baseinu izbūve (detalizēt izpildāmo darbu apraksts sniegts Ziņojuma 2.3. nodaļā). Sagatavošanas darbu gaitā atmežojamās platības tiks precizētas, atbilstoši koriģējot derīgo izrakteņu ieguves projektu.
- 3.3.5. Pirms kontūrgrāvju un novadgrāvju izbūves tiks veikta apauguma novākšana grāvju trašu vietās. Pēc apauguma novākšanas tiks veikta atcelmošana. Izrautie celmi tiks novietoti paralēli grāvja malai aiz izcirstās joslas. Nozāģētie kokmateriāli tiks atstāti ārpus grāvju aizsargjoslas. Meliorācijas būvprojekts paredz novāktā apauguma izvešanu vai šķeldošanu uz vietas. Plānots ierīkot kartu grāvju tīklu ar grāvju savstarpējo attālumu 20 m un vidējo dziļumu 1,0–1,5 m. Kartu grāvju rakšanu plānots veikt ar traktoru vai mazo ekskavatoru, kurš aprīkots ar apgriezto kausu.
- 3.3.6. Atbilstoši izstrādātajam meliorācijas sistēmas izveides būvprojektam, veicot kūdras atradnes nosusināšanu, paredzēts ūdeņus novadīt divos virzienos²⁰. N- 1, N- 2 un N- 3 novadgrāvji savāktā ūdeni novadīs ZA virzienā uz esošo koplietošanas novadgrāvi (ŪSIK 384254:137), N- 4 novadgrāvja jaunizbūvētā daļa savāktā ūdeni novadīs līdz *Stiebrāju grāvim* (ŪSIK 384254:K:202). Pirms N- 4 novadgrāvja ievadīšanas *Stiebrāju grāvī*, tiks veikta tā atjaunošana 590 m garumā un caurteku pārbūve. No *Stiebrāju grāvja* ūdens tiks novadīts uz *Apšukalna kanālu* (ŪSIK 384243:K:11).
- 3.3.7. Lai novērstu nosusināšanas tīkla nelabvēlīgo ietekmi uz piegulošajiem pārmitrajiem purvu un mežu biotopiem, paredzēta kūdras slāņa sablīvēšana ar traktortehniku 20 m platā atbērtnes joslā starp kontūrgrāvju malām un darbības vietas robežu, vai arī veidojot ūdens necaurļaidīgu hidroizolējošas membrānas barjeru.
- 3.3.8. Meliorācijas būvju ekspluatācijas laikā regulāri tiks veikta caurteku un to nostiprinājumu vizuālā apsekošana. Defektu konstatācijas gadījumā tiks veikts caurteku vai nogāžu nostiprinājumu remonts un, nepieciešamības gadījumā, arī

¹⁹ Skatīt Ziņojuma 2.1. nodaļu, šī atzinuma 3.1.7.3. punktu.

²⁰ Skatīt Ziņojuma 2.3.1. attēlu un 2. pielikumu, šī atzinuma 3.2.11. punktu.

apauguma novākšana. Periodiski tiks veikta drenāžas izteku apsekošana un piesērējuma tīrīšana. Kūdras izstrādes laikā tiks veikta arī promteku uzturēšana, regulāra pārtīrīšana un bebru aizsprostu likvidācija. ZA promteka (ŪSIK 384254:K:137) tiks uzturēta un nepieciešamības gadījumā pārtīrīta līdz Daugavas-Misas kanālam (ŪSIK 384254:K:136). ZR promteka (Stiebrāju grāvis/384254:K:202) tiks uzturēta un nepieciešamības gadījumā pārtīrīta līdz promtekai (ŪSIK 384243:K:11).

- 3.3.9. Atradnē rūpnieciski iegūstamie krājumi ir 3 947 513 m³ vai 513 180 tonnu pie nosacītā mitruma 40 %. Ieguves limita apjoms ir 560 400 tonnu. Atbilstoši Ierosinātājas aprēķiniem, kūdras ieguvi pilnā apjomā iespējams pabeigt aptuveni 65 gadu laikā.
- 3.3.10. Kūdras iekraušana ir paredzēta ar ekskavatora specializēto kausu. Kūdras transportēšana ir plānota pa purva iekšējiem pagaidu ceļiem. Materiāla transportēšanai uz rūpnīcu, ir paredzēts izmantot projektējamo pievedceļu (posma garums ~ 400 m) līdz SIA "Rīgas meži" esošajam autoceļam ar grants segumu. SIA "Rīgas meži" autoceļš savieno projektējamo pievedceļu ar valsts vietējo autoceļu V7 *Baloži-Plakanciems-Iecava*. Tālāk materiāls tiek transportēts, izmantojot Autoceļu A5 un Autoceļu A7, kā arī vietējo autoceļu V3 *Rāmava-Baloži*. Pa šo maršrutu kūdra tiks nogādāta līdz pārstrādes rūpnīcai Baložos.
- 3.3.11. Saskaņā ar Ierosinātājas sniegto informāciju, kūdras ieguvi Atradnē, tai skaitā derīgā materiāla transportēšanu uz tālāku apstrādi, paredzēts veikt periodā no maija līdz novembrim, un tikai laikā no plkst. 07:00 līdz 19:00 visā nedēļas garumā kopā līdz 2 568 stundām kūdras ieguves sezonas laikā. Kūdras ieguvē izmantotās tehnikas vienības, to skaits un darba laika fonds norādīts Ziņojuma 3.4.4. un 3.4.5. tabulā²¹. Kūdras transportēšanai tiks izmantotas tehnikas vienības ar noslēgtām kravas tilpnēm un ietilpību 100 m³. Gada griezumā no Atradnes paredzot izvestas 760 autokravas iegūtās kūdras. Detalizēts apraksts par plānoto kūdras lauka sagatavošanas darbu un izstrādes laika grafiku un ieguves apjomu atspoguļots Ziņojuma 2.5. nodaļā.
- 3.3.12. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, kūdras ieguves laikā radīsies nebīstamie (koksnes atkritumi, sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi) un bīstamie atkritumi (kūdras ieguves tehnikas apkopes atkritumi). Atkritumus paredzēts nodot uzņēmumiem, kuriem ir atbilstošas atkritumu apsaimniekošanas atļaujas. Vidējais atkritumu daudzums mežaudžu teritorijās ir 126 m³/ha. Atkritumu apjoms atkarīgs no koksnes atkritumu veida. Šos atkritumus paredzēts šķēldot uz vietas vai izvest no Atradnes.
- 3.3.13. Attiecībā uz ugunsdrošības pasākumiem Ziņojumā norādīts, ka purva teritorijā kūdras ieguves laukus norobežos ūdens novadgrāvji. Sagatavojot kūdras ieguvei paredzētās teritorijas, tiks ierīkoti ūdens ņemšanas baseini un to piebraucamie ceļi atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem par ugunsdrošības prasībām kūdras ieguves laukos. Detalizēta informācija par paredzamajiem ugunsdrošības pasākumiem apkopota Ziņojuma 2.11. nodaļā.
- 3.3.14. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, rekultivāciju paredzēts uzsākt pirms kūdras ieguves pabeigšanas tajās platībās, kur ir mazāks kūdras slāņa biezums un tiks sasniegts plānotais saglabājams kūdras slānis. Piemērotākais rekultivācijas risinājums Ēbeļmuižas purvā ir mitrāja izveidošana bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai (renaturalizācija). Renaturalizācija sekmēs purva funkciju atjaunošanu, atjaunojot purvam raksturīga veģetācija. Rekultivācijas darbus paredzēts veikt saskaņā ar

²¹ Kūdras ieguvē izmantotās tehnikas vienības, to skaits un darba laika fonds norādīts arī Ziņojuma 9. pielikuma 3.5.3. tabulā.

Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumiem Nr. 570 “*Derīgo izrakteņu ieguves kārtība*”.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ziņojumā vērtēti trīs alternatīvi risinājumi saistībā ar ietekmes mazināšanu uz aizsargājamajiem biotopiem kūdras ieguves blakus esošajās teritorijai, kurus var ietekmēt meliorācijas sistēmas ierīkošanas kūdras ieguves platībā:
 - 3.4.1.1. Blīvētas kūdras joslas – jeb kūdras aizsprosta veidošana starp plānotiem kūdras ieguves laukiem un Atradnes licences laukuma robežu.
 - 3.4.1.2. Ūdeni necaurlaidīgas barjeras ierīkošana starp plānotiem kūdras ieguves laukiem un Atradnes licences laukuma robežu.
 - 3.4.1.3. Risinājums, kas apvieno blīvētas kūdras joslas veidošanu un ūdeni necaurlaidīgas barjeras ierīkošanu, t.i. papildus blīvētas kūdras joslai izbūvējot necaurlaidīgo barjeru R, D un A plānotās kūdras ieguves teritorijās.
- 3.4.2. Detalizēts ietekmi uz vidi mazinošo risinājumu apraksts sniegts Ziņojuma 3.3.6. nodaļā, to salīdzinājums sniegts 3.3.4. tabulā. Ziņojumā konstatēts, ka visi trīs alternatīvie risinājumi nodrošinās, ka tiks mazināta ietekme uz blakus esošajiem aizsargājamajiem biotopiem. Jebkurš no risinājumiem nodrošinās, ka ūdeņu noplūde no blakus teritorijām uz kūdras lauku kādu laika periodu nenotiks. Ziņojumā konstatēts, ka labākais risinājums no bioloģiskās daudzveidības viedokļa ir risinājums, kas paredz tikai kūdras aizsprosta izveidošanu un uzturēšanu. Ziņojumā secināts, ka no ES nozīmes aizsargājamo biotopu saglabāšanas viedokļa kūdras aizsprostu nepieciešams veidot pa visu plānotā kūdras lauka perimetru, izņemot Atradnes Z daļā, kur susināšanas ietekmes zona saskaras ar iespējamo dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* trases izbūves ietekmes zonu. Līdz ar to attiecīgi nav praktiskas nozīmes izbūvēt aizsprostu, jo uz Z no kūdras lauka nav aizsargājamo biotopu un tiks veikta susināšana dzelzceļa trases izbūvei.
- 3.4.3. Ziņojumā tiek vērtētas trīs kūdras ieguves tehnoloģiskas alternatīvas, kuras sīkāk aprakstītas 2.4.1. nodaļā:
 - 3.4.3.1. Frēzkūdras metode;
 - 3.4.3.2. Griešanas (gabalkūdras) metode;
 - 3.4.3.3. Kombinētās ieguves metode, gabalkūdru griežot pa lauka malām un pa vidu kūdras iegūstot ar frēzkūdras paņēmienu.
- 3.4.4. Ierosinātājas izvēlēto alternatīvo ieguves tehnoloģisko metožu vērtējums pievienots Ziņojuma 3.4.4. un 3.5.4. nodaļās, alternatīvo ieguves tehnoloģisko metožu salīdzinājums sniegts Ziņojuma 6.1. tabulā.
- 3.4.5. Vērtējot ieguves tehnoloģiju alternatīvas konstatēts, ka visas ieguves alternatīvas atstāj vienādu ietekmi uz aizsargājamiem biotopiem un sugām ieguves teritorijā, vienādu ietekmi uz hidroloģisko režīmu un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem. Būtiski augstāku trokšņa emisiju Atradnes teritorijā radīs kūdras ieguve, izmantojot gabalkūdras ieguves metodi²², savukārt lielāku iespējamo gaisa piesārņojumu rada frēzkūdras ieguves tehnoloģija. Kombinētā ieguves metode šīs abas ietekmes rada pamīšus.
- 3.4.6. No Ziņojumā ietvertās informācijas secināms, ka nav iespējamās kūdras transportēšanas alternatīvas no Darbības vietas, jo Detālplānojuma izstrādes laikā

²² Ziņojuma 3.4.4. un 3.4.5. tabulas.

tika secināts, ka kūdras transportēšanai nebūs iespējams izmantot izbraukšanu uz Autoceļa A5, saistībā ar plānoto dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* būvniecību, kā rezultātā paredzēt izbūvēt jaunu pievedceļu ar grants segumu ~ 400 m garumā līdz SIA “Rīgas meži” esošajam autoceļam, tādejādi nodrošinot piekļuvi Atradnei no Autoceļa A5.

- 3.4.7. Ņemot vērā Paredzētās darbības būtību – meliorācijas sistēmas un tai sekojošo kūdras ieguvi, Birojs secina, ka Ziņojumā veiktais alternatīvu izvērtējums un salīdzinājums ir veikts tādā detalizācijas pakāpē, lai nodrošinātu Noteikumos Nr. 18 un Programmā norādīto prasību izpildi. Vērtējot Ziņojumā novērtētās alternatīvas secināms, ka neatkarīgi no izvēlētās kūdras ieguves tehnoloģijas alternatīvas un izvēlētā alternatīvā risinājumi ietekmes mazināšanu uz aizsargājamajiem biotopiem kūdras ieguves blakus esošajās teritorijai nav identificējami apstākļi, kas pilnībā nepieļautu kādas alternatīvas īstenošanas iespējas, ja tiek ievēroti radītās ietekmes samazināšanai paredzētie risinājumi.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Dienesta 2020. gada 8. jūnija vēstule Nr. 11.4/5031/RI/2020 “Par SIA “Lielkūdra” paredzēto darbību” ar pielikumiem, tai skaitā Dienesta 2020. gada 22. maija Lēmums Nr. RI20SI0040 (Biroja reģ. Nr. 5-01/970).
- 4.2. Biroja 2020. gada 10. jūnija vēstule Nr. 5-01/548 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.
- 4.3. Izstrādātājas 2021. gada 8. oktobra elektroniskā pasta vēstule “Paziņojuma izvietošana” ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1869).
- 4.4. Izstrādātājas 2021. gada 28. oktobra elektroniskā pasta vēstule “pārskati par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu” ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/2015).
- 4.5. Ierosinātājas 2021. gada 13. oktobra vēstule “Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādi paredzētajai darbībai” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1894).
- 4.6. VAS “Latvijas valsts ceļi” 2021. gada 13. novembra vēstule Nr. 4.3.1/18938 “Par ietekmes uz vidi sākotnējo sabiedrisko apspriešanu kūdras ieguvei atradnēs “Ēbeļmuižas purva D iecirknis” un “Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis”” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2125).
- 4.7. Biroja 2021. gada 15. novembra Programma Nr. 5-03/12 ietekmes uz vidi novērtējumam meliorācijas sistēmas izbūvei kūdras atradnē “Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis” Olaines pagastā, Olaines novadā.
- 4.8. Satiksmes ministrijas 2024. gada 9. janvāra vēstule Nr. 15-01/66 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu meliorācijas sistēmas izbūvei kūdras atradnē “Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis” Olaines novadā” (Biroja reģ. Nr. 5-01/71).
- 4.9. Dienesta 2024. gada 10. janvāra vēstule Nr. 2.3/AP/328/2024 “Par priekšlikumu sniegšanu par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” (Biroja reģ. Nr. 5-01/95).
- 4.10. DAP 2024. gada 16. janvāra vēstule Nr. 4.9/243/2024-N “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma projektu” (Biroja reģ. Nr. 5-01/161).
- 4.11. Izstrādātājas 2024. gada 13. maija vēstule “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu atzinuma saņemšanai” ar klāt pievienoto Ziņojumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1473).
- 4.12. Biroja 2024. gada 13. maija vēstule Nr. 5-01/646/2024 “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.
- 4.13. Izstrādātājas 2024. gada 15. maija elektroniskā pasta vēstule “paziņojums ievietošanai mājas lapā” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1499).

- 4.14. Satiksmes ministrijas 2024. gada 5. jūnija vēstule Nr. 15-01/2015 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu meliorācijas sistēmas izbūvei kūdras atradnē "Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis" Olaines novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1689/2024).
- 4.15. Biroja 2024. gada 13. jūnija vēstule Nr. 5-01/783/2024 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu".
- 4.16. Dienesta 2024. gada 13. jūnija vēstule Nr. 2.3/AP/6418/2024 "Par priekšlikumu sniegšanu par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1771/2024).
- 4.17. Valsts aģentūras "Civilās aviācijas aģentūra" (turpmāk – CAA) 2024. gada 18. jūnija vēstule Nr. 01-8/1153 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1817/2024).
- 4.18. VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" 2024. gada 20. jūnija vēstule Nr. N-2024-1733 "Par IVN Ziņojumu meliorācijas sistēmas izbūvei kūdras atradnē "Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis" Olaines pagastā, Olaines novadā (SIA Lielkūdra)" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1852/2024).
- 4.19. Izstrādātājas 2024. gada 27. jūnija vēstule "Par papildus informāciju ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam, kurš iesniegts Atzinuma saņemšanai" ar klāt pievienoto putnu eksperta (sertifikāts Nr. 221; sugas, sugu grupas - *putni*, derīgs līdz 16.12.2025.) ūpa novērojumu atskaiti (Biroja reģ. Nr. 5-01/1907/2024).
- 4.20. DAP 2024. gada 11. jūlija vēstule Nr. 4.9/4263/2024 "Par priekšlikumu sniegšanu ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pilnveidošanai "Ēbeļmuižas purvs, Ziemeļu iecirknis"" (Biroja reģ. Nr. 5-01/2036/2024).
- 4.21. Biroja 2024. gada 12. jūlija vēstule Nr. 5-01/872/2024 "Par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu".
- 4.22. Izstrādātājas 2024. gada 26. jūlija vēstule "Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma precizējumiem, vēstule Nr. Nr. 5-01/872/2024" ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/2173/2024).
- 4.23. Biroja 2024. gada 29. jūlija vēstule Nr. 5-01/931/2024 "Par atzinuma izdošanas termiņa pagarināšanu".

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) notika no 2021. gada 8. oktobra līdz 2021. gada 28. oktobrim. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanākumi tika publicēts laikraksta "Rīgas Apriņķa avīze" 2021. gada 8. oktobra numurā un ievietots tīmekļvietnēs www.olaine.lv, www.environment.lv un www.vpvpb.gov.lv. Atbilstoši 2021. gada 28. oktobrī iesniegtajiem Sākotnējās apspriešanas materiāliem – par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Informatīvie materiāli par Paredzēto darbību bija pieejami Olaines novada valsts un pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā (Zemgales iela 33, Olaine) un tīmekļvietnēs www.olaine.lv un www.environment.lv.
- 5.1.2. Sākotnējās apspriešanas ietvaros no 2021. gada 22. oktobra līdz 2021. gada 28. oktobrim tika organizēta sanākums neklātienēs formā saskaņā ar likuma "Covid-

19 infekcijas izplatības pārvaldības likums” 20. pantu²³. Neklātienes sanāksmes laikā tika publicēta videoprezentācija, kas bija pieejama tīmekļvietnē www.environment.lv. Sākotnējās apspriešanas sanāksme neklātienes formā (attālināti) notika 2021. gada 22. oktobrī plkst. 16.00 *Microsoft Teams* platformā. Sanāksmē bija iespējams piedalīties, izmantojot Izstrādātājas tīmekļvietnes www.environment.lv sadaļā Aktualitātes publicēto saiti. Sanāksmē piedalījās 3 dalībnieki. Sanāksmes ieraksts, tajā skaitā videoprezentācija par Paredzēto darbību tīmekļvietnē www.environment.lv un <https://www.youtube.com/watch?v=vNFi5xzOLA8> bija pieejama no 2021. gada 21. oktobra līdz Programmas izdošanas brīdim. Sanāksmes ieraksts *mp4* formātā lejupielādēšanai pieejams: <https://we.tl/t-42ZU2GcFH6>. Sākotnējās apspriešanas sanāksmes ieraksts / videoprezentācija platformā www.youtube.com līdz 2021. gada 12. novembrim tika skatīta 13 reizes. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojā netika saņemti priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējumam.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Ziņojuma apspriešana) norisinājās no 2023. gada 8. decembra līdz 2024. gada 9. janvārim. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta “Rīgas Apriņķa avīze” 2023. gada 8. decembra numurā, kā arī ievietots tīmekļvietnēs www.olaine.lv, www.environment.lv un www.vpvb.gov.lv. Ar Ziņojumu varēja iepazīties Olaines novada pašvaldības Klientu apkalpošanas centrā (Zemgales iela 33, Olaine, Olaines novads) darba laikā un tīmekļvietnē www.environment.lv.
- 5.2.2. Saskaņā ar likuma “Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums” sabiedriskā apspriešanas sanāksme norisināsies neklātienes formā (attālināti) *ZOOM* platformā 2023. gada 15. decembrī plkst. 17.30. Tīmekļa saite un pievienošanās instrukcija tika publicēta tīmekļvietnē www.environment.lv. Saskaņā ar Ziņojuma apspriešanas protokolā norādīto attālināti sanāksmē piedalījās pieci dalībnieki. Sanāksmes laikā tika sniegta informācija par Paredzēto darbību un Ziņojumu, kā arī bija iespēja uzdot jautājumus un saņemt uz tiem atbildes. Laika periodā no 2023. gada 15. decembra līdz 2024. gada 5. janvārim bija iespēja uzdot jautājumus par IVN un Paredzēto darbību saņemt atbildes ar elektroniskā pasta (ebelmuiza@environment.lv) starpniecību. Ziņojuma apspriešanas materiālos nav norādīts, ka minētajā laika periodā būtu saņemti jautājumi par IVN un Paredzēto darbību. Ziņojuma apspriešanas laikā Birojā tika saņemtas Satiksmes ministrijas 2024. gada 9. janvāra, Dienesta 2024. gada 10. janvāra un DAP 2024. gada 16. janvāra vēstules ar priekšlikumiem IVN, kas nosūtītas Ierosinātajai Ziņojuma pilnveidošanai.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2024. gada 13. maijā. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļvietnēs www.environment.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums elektroniski bija pieejams interneta vietnē www.environment.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu²⁴ sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:
 - 5.3.2.1. Satiksmes ministrijas 2024. gada 5. jūnija vēstuli Nr. 15-01/2015. Vēstulē Satiksmes ministrija norāda, ka:
 - no Satiksmes ministrijas nepieciešams saņemt tehniskos noteikumus visu ar Paredzētās darbības realizāciju saistīto projektu vai būvprojektu

²³ Zaudējis spēku ar 2024. gada 1. janvāri.

²⁴ Biroja 2024. gada 13. maija vēstule Nr. 5-01/646/2024 un 2024. gada 13. jūnija vēstule Nr. 5-01/783/2024.

izstrādi;

- izstrādātie projekti vai būvprojekti jāsaskaņo ar Satiksmes ministriju.
- Paredzētā darbība īstenojama tikai pēc iecerei nepieciešamo piebraucamo ceļu, pievienojumu pie valsts autoceļiem, kā arī esošo pievienojumu pie valsts autoceļiem kategorijas paaugstināšanas akceptēšanas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- Atzinuma par Ziņojumu izdošanai nav šķērslis, ka informācija par dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* projektu un tā tehniskajiem parametriem Ziņojumā ne vienmēr korekti atspoguļo aktuālo situāciju. Tomēr projektēšanas laikā jāņem vērā, dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* specifiski tehniskie lielumi ir mainīgi, tāpēc Satiksmes ministrija lūdz tos neatspoguļot Biroja atzinumā.

5.3.2.2. Dienesta 2024. gada 13. jūnija vēstuli 2.3/AP/6418/2024, kurā norādīts, ka kūdras ieguves projektēšanas stadijā (atbilstoši – derīgo izrakteņu ieguves projektā (turpmāk – Projekts)) būtu jāizvērtē autoceļu kvalitāte, pa kuriem notiks iegūtās kūdras transportēšana. Nepieciešams plānot autoceļu uzturēšanas darbu risinājumu, lai nodrošinātu, ka netiek pasliktināta autoceļiem pieguļošo teritoriju vides situācija, tuvāko dzīvojamo māju iedzīvotāju dzīves apstākļi, kā arī tiek saglabāta autoceļa kvalitāte. Projektēšanas stadijā izvēlētajai kūdras ieguves tehnoloģijas metodei atkārtoti būtu jānovērtē prognozētais vides troksnis, trokšņa izvērtējumu ietverot Projektā. Dienests norāda, ka, lai mazinātu trokšņa ietekmi uz apkārtējo teritoriju, būtu jāizvēlas tāda kūdras ieguves tehnoloģija, kuras radītais trokšņa līmenis ir iespējami zemākais. Kā obligātu nosacījumu Paredzētās darbības realizācijai, Dienesta ieskatā, būtu jāparedz Ziņojuma 5.2.tabulā paredzēto pasākumu ietekmes uz vidi novērsšanai vai samazināšanai īstenošana. Dienests arī norāda, ka projektēšanas stadijā (Projektā) būtu jāprecizē plānoto monitoringu (tajā skaitā virszemes noteces ūdens kvalitātes un gruntsūdeņu ūdenslīmeņu izmaiņu monitoringa; īpaši aizsargājamā putna melnā stārķa monitoringa u.tml.) īstenošanas kārtība (tajā skaitā monitoringa programmas saskaņošana; monitoringa datu izvērtēšana u.ml.).

5.3.2.3. CAA 2024. gada 18. jūnija vēstuli Nr. 01-8/1153, kurā norādīts, ka CAA nav iebildumu vai papildu priekšlikumu Ziņojuma pilnveidošanai.

5.3.2.4. VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” 2024. gada 20. jūnija vēstuli Nr. N-2024-1733, kurā norādīts, ka VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga”” nav iebildumu ieceres realizācijai, jo plānotās aktivitātes neietekmēs putnu koncentrēšanos lidostas tuvumā.

5.3.2.5. DAP 2024. gada 11. jūlija vēstuli Nr. 4.9/4263/2024, kurā norādīts, Ziņojumā ir ņemts vērā DAP iepriekš sniegtais viedoklis un dokuments pilnveidots, tomēr DAP norāda uz pretrunīgajiem dažādu ekspertu secinājumiem. DAP norāda, ka Latvijā jēgpilnāk būtu atjaunot daudz mazāk ietekmētus purvus, kuros vēl ir saglabājušās un relatīvi viegli atjaunojamas tipiskās augsto purvu struktūras un sugu kopums, savukārt kūdras ieguvi veikt citās, spēcīgāk degradētās un ietekmētās vietās, kur veiksmīga atjaunošanās ir mazticama vai ļoti laikietilpīga. Kopumā DAP neatbalsta Paredzētās darbības realizāciju kā tādu, taču, ņemot vērā sociālekonomiskos aspektus un citas sabiedrības intereses, ja Paredzētā darbība tiek akceptēta – tad tā ir pieļaujama ar nosacījumu, ka nav pieļaujama Ēbeļmuižas purva Dienvidu daļas izstrāde, kā arī obligāti veicami negatīvo ietekmi mazinošie pasākumi, kuri norādīti Ziņojumā. Lai nekavētu Ziņojuma pabeigšanu, DAP pauž viedokli, ka jebkurā gadījumā Paredzētās darbības īstenošajam pirms Paredzētās

darbības īstenošanas uzsākšanas vai paralēli tai ir jāveic ieguldījumi ietekmētu mitrāju/kūdras purvu atjaunošanā Zemgales vai Pierīgas reģionā, kā Paredzētās darbības veicējam jārealizē melnā stārķa ligzdošanas sekmju monitorings un nepieciešamie pētījumi par tā barošanās vietām.

- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2024. gada 12. jūlija vēstuli Nr. 5–01/872/2024 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” Ziņojumu nodeva papildināšanai, nosūtot Ierosinātajai un Izstrādātajai Birojā saņemtos pašvaldības un institūciju viedokļus.
- 5.3.4. Ziņojuma papildinājumi - Ziņojuma 8. un 9. pielikums - Birojā iesniegti 2024. gada 26. jūlijā un ir neatņemama Ziņojuma sastāvdaļa. Ziņojuma 8. pielikumā sniegts pārskats par institūciju paustajiem viedokļiem un norādēm uz nepieciešamo papildu informāciju Ziņojumā, kas Birojā iesniegta 2024. gada 15. maijā. Ziņojuma 9. pielikumā iekļauti Ziņojuma precizējumi. Paziņojums par iesniegtajiem Ziņojuma papildinājumiem tika publicēts tīmekļvietnēs www.environment.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums un tā papildinājumi elektroniski bija pieejams interneta vietnē www.environment.lv.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma Izstrādātāja ir novērtējusi iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tai skaitā ietekmes, kuras tiks radītas izstrādei paredzētās teritorijas sagatavošanas, kūdras ieguves un transportēšanas laikā. Ziņojumā vērtēta Paredzētās darbības ietekme uz Darbības vietas un apkārtējās teritorijas bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, ietekme uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, tai skaitā iegūtā materiāla transportēšanas ietekme iepriekš minētajos aspektos, ietekme uz apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma režīma izmaiņām, kultūrvēsturisko vidi un citiem aspektiem. Ņemot vērā, ka Paredzēto darbību plānots veikt teritorijā, kura robežojas ar dzelzeļa līnijas *Rail Baltica* trasi (skat. arī šī atzinuma 3.2.3. punktu), sagaidāmās ietekmes vērtētas kopsakarā ar šo darbību. Izstrādātāja Ziņojumā norāda, ka tā sagatavošanas laikā netika gūts apliecinājums, ka kūdras ieguve kūdras atradnes “Ēbelmuižas purvs” Dienvidu iecirknī tiks veikta²⁵ (IVN process ir tikai uzsākts, saņemot IVN programmu), ņemot vērā minēto šī darbība Ziņojumā netika vērtēta.
- 6.2. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskas ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku un apjomu, ir ietekme uz dabas vērtībām un hidroloģiskā režīma izmaiņas Darbības vietā, kā arī gaisa piesārņojošo vielu un trokšņu emisijas ietekmes no kūdras ieguves un transportēšanas. Ilgtermiņā tiks ietekmēta Darbības vietas ainava, vienlaikus Ziņojumā konstatēts, ka Darbības vietā un tās apkārtnē neatrodas ainaviskas vai kultūrvēsturiski nozīmīgas vietas un teritorijas un dabas pieminekļi, kurus varētu ietekmēt Paredzētā darbība.
- 6.3. No Ziņojuma izriet, ka Paredzētās darbības īstenošana paredzēta, ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Birojam atkārtoti uz tām norādīt (un tās iekļaut savos nosacījumos) nav nepieciešams. Novērtējuma likuma 24. pants noteic - *“Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu paredzētās*

²⁵ Informācija par projektu pieejama biroja tīmekļvietnē: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/kudras-ieguve-kudras-atradne-ebelmuizas-purvs-d-iecirknis-olaines-pagasta-olaines-novada>.

darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi.”. Ievērojot Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 1. punkta nosacījumu, Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu Paredzētās darbības negatīvo ietekmi uz vidi. Birojs šajā atzinumā atkārtoti nenorāda arī tos ietekmju mazinošos pasākumus, kas jau norādīti Ziņojumā (apkopojums Ziņojuma 5.2. nodaļā) un tā pielikumos, kuri īstenojami Paredzētās darbības realizācijas gadījumā. Paredzētā darbība pieļaujama tikai nodrošinot Ziņojumā novērtēto vai labāku vides sniegumu.

- 6.4. Ja Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā tiek noteiktas izmaiņas ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumos, kas IVN ietvaros nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un, ja nepieciešams – ietekmes sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.
- 6.5. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojam ir tiesības noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā. Izvērtējis Ziņojumu un saistīto ietekmes uz vidi novērtējuma dokumentāciju, tajā skaitā sabiedriskās apspriešanas ietvaros paustos sabiedrības, valsts un pašvaldību institūciju atsauksmes par Ziņojumu, Birojs kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē šādus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītos ietekmes uz vidi aspektus:
 - 6.5.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas un ietekme uz ūdeņu kvalitāti, kā arī potenciālie avāriju riski.
 - 6.5.2. Ietekme uz dabas vērtībām, tostarp bioloģisko daudzveidību un ainavu, kā arī plānotie rekultivācijas pasākumi.
 - 6.5.3. Gaisu piesārņojošo vielu un siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisijas, un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no derīgā izrakteņa transportēšanas.
 - 6.5.4. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgā izrakteņa transportēšanas.

6.6. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.6.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas un ietekme uz ūdeņu kvalitāti, kā arī potenciālie avāriju riski.

- 6.6.1.1. Paredzētās darbības teritorijas hidroloģisko apstākļu raksturojums sniegts jau šā atzinuma 3.2.11. punktā, bet detalizētāk arī Ziņojuma 3.3.3. nodaļā. Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums sniegts Ziņojuma 3.2.2. nodaļā. Savukārt hidroloģiskais un hidroģeoloģiskais režīms un to izmaiņas Paredzētās darbības realizācijas rezultātā detalizēti vērtēti Ziņojuma 3.2.3., 3.2.4., 3.3.4. un 3.3.5. nodaļā.
- 6.6.1.2. Kūdras ieguve atradnē “Ēbeļmuiža” ir uzsākta 20. gadsimta sākumā. Purvs vēsturiski ir nosusināts un vienā daļā savulaik jau ir bijuši izbūvēti novadgrāvji un kartēšanas grāvju tīkls, kā arī ierīkoti ugunsdzēsības baseini. Tomēr mūsdienās šis tīkls ir aizaudzis un vairs nefunkcionē.
- 6.6.1.3. Ziņojumā norādīts, ka Darbības vieta aizņem lielāko daļu no Ēbeļmuižas purva, kurā ir augsts gruntsūdens līmenis, vidēji 0,2 – 0,5 m no zemes virsas. Kūdras iegulas biezumu Atradnē vidēji ir 3,46 m. Atbilstoši izstrādātajam meliorācijas sistēmas izveides būvprojektam, veicot kūdras atradnes nosusināšanu, paredzēts

ūdeņus novadīt divos virzienos²⁶.

- 6.6.1.4. Ūdens līmenis esošajos promtekošajos grāvjos ŪSIK 384254:K:202 un ŪSIK 384254:K:137 svārstās no 7,80 m v.j.l. līdz 9,74 m v.j.l., paredzams, ka kūdras ieguvei izbūvētās meliorācijas sistēmas ietekme uz vidējo noteci promtekošajos grāvjos varētu būt pirmos piecos gados, kad tiks veikta meliorācijas sistēmas izbūve, savukārt tālākā ekspluatācijas laikā novadāmā ūdens daudzums stabilizēsies un atgriezīsies iepriekšējā līmenī.
- 6.6.1.5. Izvērtējot Paredzētās darbības raksturu, prognozēts, ka tās rezultātā mainīsies no kūdras ieguves teritorijas iztekošā ūdens sastāvs. Lai mazinātu meliorācijas sistēmas ietekmi uz saņemošo ūdensobjektu ūdens kvalitāti, uz novadgrāvjiem paredzēts ierīkot sedimentācijas baseinus. Sedimentācijas baseini nodrošinās ūdens plūsmas transportēto kūdras augsnes daļiņu un organiskās vielas izgulsnēšanos tādejādi samazinot to izgulsnēšanos turpmākajos hidrogrāfiskā tīkla posmos un meliorācijas sistēmu elementos. Ziņojumā sniegta informācija, lai sedimentācijas baseini būtu efektīvi, tie jāizbūvē pēc iespējas tuvāk dabiskai ūdenstecei, tam jābūt 3—50 m garā posmā, izveidojot 0,5-1,0 m padziļinājumu, tā dibenam jābūt vismaz par 2 m platākam nekā novadgrāvīvim. Ziņojumā novērtēts, ka, lai efektīvi uztvertu un akumulētu ūdenī esošās kūdras augsnes un organiskās daļiņas, paredzēts ierīkot trīs sedimentācijas baseinus, kas ir atbilstošā apmērā (salīdzinot ar sateces baseina lielumu), sedimentācijas baseiniem projektētais padziļinājums 0,7 m. Ņemot vērā minēto netiek prognozēta būtiska negatīva ietekme uz ūdens kvalitāti Misas upē.
- 6.6.1.6. Lai mazinātu Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz Darbības vietas apkārtnē esošo teritoriju hidroloģisko režīmu, kūdras izstrādes laikā tiks veikta arī promteku uzturēšana, regulāra pārtīršana un bebru aizsprostu likvidācija²⁷.
- 6.6.1.7. Ziņojumā konstatēts, ka galvenais kritērijs, kas var ietekmēt maksimālo nosusināšanas ietekmes zonas platumu, ir paredzētais kūdras izstrādes vai norobežojošo grāvju maksimālais dziļums²⁸. Novērtēts, ka ietekme uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu būs arī vērojama Darbības vietas tuvākajā apkārtnē. Veidojamo novadgrāvju tiešās ietekmes zona²⁹ noteikta ~ 25 - 30 m attālumā no grāvja krots. Ja novadgrāvju vidējais dziļums būs ~2,5 m, tad tā netiešās ietekmes zona³⁰ būs 100-130 m.
- 6.6.1.8. Lai samazinātu hidroloģiskā režīma ietekmes zonas, paredzēti papildus inženiertehniskie pasākumi - blīvētas kūdras joslas, ūdeni necaurļaidīgas barjeras ierīkošana tieši pa perimetru projektētajiem novadgrāvjiem – N-1 un N- 3 visā to garumā, novadgrāvīvim N-2 augštecē (posmā, kas iet gar licences lauka robežu). Novadgrāvīvim N-4 papildus inženiertehniskie pasākumu realizācija nav nepieciešama, jo tas virzās gar dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* trases nodalījuma joslu. Ziņojumā secināts, ka ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, kas atrodas netālu no Ēbeļmuižas purva Ziemeļu iecirkņa, var radīt novadgrāvju izbūve pa perimetru.
- 6.6.1.9. Ziņojumā norādīts, ka būtisku ietekmi uz Paredzētās darbības teritoriju gan kūdras lauku sagatavošanas laikā, gan arī ieguves procesā var ietekmēt dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* būvniecība un ekspluatācija.

²⁶ Skatīt šī atzinuma 3.3.6. punktu, Ziņojuma 2.3.1. attēlu un 2. pielikumu.

²⁷ Ziņojuma 2.4. nodaļa, skatīt arī šī atzinuma 3.3.8. punktu.

²⁸ Izbūvējamo grāvju parametri norādīti Ziņojuma 3.3.3. tabulā.

²⁹ Tiešā ietekmes zona – zona, kur ievērojami mainīsies hidroloģiskais režīms.

³⁰ Netiešā ietekmes zona – zona, kur ietekme uz hidroloģisko režīmu nebūs būtiska.

- 6.6.1.10. Realizējot Paredzēto darbību, netiek prognozēta ietekme uz gruntsūdens līmeņiem un viensētu grodu aku līmeņiem. Dziļāk iegulošie ūdens nesējslāņi, kas tiek izmantoti ūdens apgādē, ir pārsegti ar vairākiem ūdeni mazcaurlaidīgiem slāņiem, kas nodrošina to labo aizsargātību no virszemes ietekmēm, līdz ar to uz šiem ūdens nesējslāņiem paredzētā darbība neatstās nekādu ietekmi. Novērtēts, ka ūdens kvalitāte grodu akās netiks ietekmēta, jo tuvākās viensētas³¹ neatrodas Paredzētās darbības ietekmes zonā.
- 6.6.1.11. Ziņojumā norādīts, ka kūdras izstrādes sākuma un aktīvajā posmā sagaidāma palielināta ūdens notece tajos grāvjos, kurp tiks novadīti nosusinātā purva ūdeņi, Novērtējot plānotās kūdras ieguves nosusināšanas sistēmas savākto ūdeņu novadīšanas ietekme uz saņemošajām ūdenstecēm, prognozēts, ka ilgtermiņa ietekme uz tās esošo hidroloģisko režīmu nav sagaidāma.
- 6.6.1.12. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības un citu esošo darbību kopējo un savstarpējā ietekme uz plānotās teritorijas un apkārtnes ģeoloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, ir nebūtiskas.
- 6.6.1.13. Ziņojumā konstatēts, ka augsnes struktūras, mitruma un ķīmiskā sastāva izmaiņas blakusesošajās teritorijās kūdras izstrādes laikā nebūs būtiskas un izzudīs pēc kūdras ieguves lauku rekultivācijas pasākumu realizēšanas. Vēja erozijas ietekme Paredzētās darbības kontekstā tiek vērtēta kā nebūtiska.
- 6.6.1.14. Nepieciešamie ietekmes mazināšanas pasākumi, lai Paredzētā darbība radītu iespējami mazāku ietekmi uz Darbības vietas un tās apkārtnes hidroloģiskā režīmu un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, detalizēti izvērtēti Ziņojuma 3.3.6. nodaļā un apkopoti 5.2. tabulā.
- 6.6.1.15. Ziņojuma 2.11., 3.9.3. un 3.9.4. nodaļās detalizēti aprakstīti un vērtēti nepieciešamie un plānotie ugunsdrošības pasākumi Darbības vietā. Ugunsdrošības pasākumu nodrošināšana tiks organizēta atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumos Nr. 238 "*Ugunsdrošības noteikumi*" noteiktajām prasībām kūdras ieguves objektiem un teritorijām. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātājam ir izstrādāt Ugunsdrošības instrukcija. Ugunsdzēsības vajadzībām tiks izmantots ūdens no speciāli ierīkotām ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietām vai grāvjiem. Ugunsdzēsības pasākumu nodrošināšanai nepieciešamo ūdens ņemšanas vietu daudzums un izvietojums noteikts derīgo izrakteņu ieguves projektā³². Tāpat Ziņojumā norādīts, ka visa kūdras ieguvei paredzētā tehnika tiks aprīkota ar dzirksteļu slāpētājiem un ugunsdzēsamajiem aparātiem.
- 6.6.1.16. Ņemot vērā Ziņojumā novērtēto, Birojs konstatē, ka nav sagaidāma Paredzētās darbības būtiska negatīva ietekme uz apkārtnes hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma izmaiņām, virszemes un pazemes ūdens kvalitāti, ja Izstrādātāja īsteno Ziņojumā ietvertos risinājumus ietekmi mazinājošiem pasākumiem. Ar Paredzēto darbību ir sagaidāmas kūdras ieguvei raksturīgās ietekmes un papildus piesardzība ir saglabājama saistībā ar pasākumiem, kas veicami, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamu biotopu aizsardzību un ugunsdrošību. Tomēr izmaiņas nav sagaidāmas tik nozīmīgas, lai atstātu iespaidu uz dabiskās vides absorbcijas spēju. Birojs nav konstatējis pilnībā izslēdzošus apstākļus Paredzētās darbības realizācijai.
- 6.6.1.17. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un Ziņojumā novērtēto, Birojs konstatē, ka, ievērojot Ziņojumā ietvertos risinājumus un ietekmi mazinājošos pasākumus, nav

³¹ Skatīt šī atzinuma 3.2.1. punktu.

³² Skatīt šī atzinuma 3.1.7.2. punktu.

sagaidāms, ka Paredzētā darbība varētu atstāt būtisku negatīvu ietekmi uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma izmaiņām, virszemes un pazemes ūdens kvalitāti vai veicināt mūsdienu ģeoloģisko procesu aktivizāciju nozīmīgos apjomos. Ar Paredzēto darbību ir sagaidāmas kūdras ieguvei raksturīgās ietekmes un papildus piesardzība ir saglabājama saistībā ar pasākumiem, kas veicami, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamu biotopu aizsardzību, tomēr izmaiņas nav sagaidāmas tik nozīmīgas, lai atstātu iespaidu uz dabiskās vides absorbcijas spēju. Realizējot Ziņojumā ietvertos Paredzētās darbības vietas meliorācijas risinājumus un ietekmi mazinošos pasākumus (arī nosēdbaseinu izveide un tā funkciju uzturēšana), nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība un ar to saistītie risinājumi varētu atstāt būtiski negatīvu ietekmi uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma izmaiņām nekā tas novērtēts Ziņojumā un minēts jau iepriekš šajā atzinumā.

6.6.1.18. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar sagaidāmajām hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņām, ietekmi uz ūdeņu kvalitāti, kā arī potenciāliem avāriju riskiem, Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:**

- a) Uz jaunizveidojamiem novadgrāvjiem pirms to savienojuma ar esošajām promtekām (ŪSIK 384254:K:202 un ŪSIK 384254:K:137) jānodrošina sedimentācijas baseinu izveide.
- b) Ziemeļaustrumu promteka (ŪSIK 384254:K:137) jāuztur un nepieciešamības gadījumā jāpārtīra līdz Daugavas-Misas kanālam (ŪSIK 384254:K:136). Ziemeļrietumu promteka (Stiebrāju grāvis/384254:K:202) jāuztur un nepieciešamības gadījumā jāpārtīra līdz promtekai (ŪSIK 384243:K:11).
- c) Virszemes noteces ūdens kvalitātes monitoringu jāveic uz promtekošajām ūdensnotekām ŪSIK 384254:K:202 un ŪSIK 384254:K:137. Monitoringa vietas saskaņojamas ar Dienestu.
- a) Jānodrošina Ziņojumā paredzētie ugunsdrošības pasākumi, tostarp preventīvie pasākumi, novēršot un samazinot ugunsgrēka izcelšanās iespējamību.
- b) Atradnes rekultivācijas projektu izstrādāt, ņemot vērā izvēlēto rekultivācijas veidu – rekultivāciju ar renaturalizācijas pasākumiem. Atbilstoši Ziņojumā paredzētajam renaturalizācijas un rekultivācijas pasākumi Atradnē ir uzsākami savlaicīgi, kur iespējams pasākumus daļā no platībām īstenojot jau paralēli kūdras ieguvei. Renaturalizācija veicama, veicinot tāda hidroloģiskā režīma stabilizēšanos, kas piemērots biotopa 7120 *Degradēti augstie purvi* izveidei.
- c) Tā kā Paredzētās darbības teritorija robežojas ar perspektīvās dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* teritoriju un Autoceļa A5 nodalījuma joslā meliorācijas izbūves un derīgo izrakteņu ieguves projekts saskaņojams ar Satiksmes ministriju.

6.6.2. **Ietekme uz dabas vērtībām, tostarp bioloģisko daudzveidību un ainavu, kā arī plānotie rekultivācijas pasākumi.**

6.6.2.1. IVN ietvaros veiktais Paredzētās darbības novērtējums un iespējamā ietekme uz

Paredzētās darbība teritoriju un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību balstīs uz laika periodā no 2012. līdz 2020. gadam sagatavotajiem sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētu ekspertu atzinumiem un izpētēm, DDPS "Ozols" pieejamiem datiem, kā arī 2023. gadā veikto apsekojumu dabā (Skatīt šī atzinuma 3.2.8. punktu). Detalizēts Darbības vietā esošās bioloģiskās daudzveidības raksturojums un Paredzētās darbības ietekmes vērtējums uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, augu un dzīvnieku sugām, un biotopiem sniegts Ziņojuma 3.1. nodaļā. Ietekme uz biotopiem un augu sugām vērtēta gan ieguves laukumā, kur plānota pilnīga dabiskās veģetācijas noņemšana, gan aptuveni 40 -120 m platā joslā ap ieguves laukumu, ņemot vērā, ka šādā attālumā sniedzas aprēķinātā susināšanas ilgtermiņa ietekme. Vidēji netiešās ietekmes zona ap izvērtējamo kūdras ieguves iecirkni pieņemta līdz 100 m. Ņemot vērā, ka Darbības vietā vai tās tiešā tuvumā neatrodas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT), netiek prognozēta ietekme uz ĪADT.

- 6.6.2.2. Paredzētās darbības teritorijā atrodas trīs veidu ES nozīmes aizsargājami biotopi – 7110* *Aktīvi augstie purvi* (19,3 ha), 7120 *Degradēti augstie purvi*, kuros iespējama vai notiek dabiskā atjaunošanās (67,3 ha), un 91D0* *Purvaini meži* (4,8 ha). Paredzētās darbības teritorijā konstatēta viena īpaši aizsargājamā vaskulāro augu suga – gada staipeknis *Lycopodium annotinum*, vairākas sugas atradnes konstatētas arī Darbības vietas apkārtnē. Četras gada staipekņa *Lycopodium annotinum* atradnes konstatētas arī 100 m ietekmes zonā. Netālu no paredzētā novadgrāvja N-1, biotopa 9010* *Veci vaidabiski meži* teritorijā 100 m ietekmes zonā konstatēta aizsargājamā sūnu suga Hellera ķīļlape *Anastrophyllum hellerianum*³³.
- 6.6.2.3. Ziņojumā, ņemot vērā sugas gada staipeknis *Lycopodium annotinum* populācijas stabilo stāvokli Latvijā un plašo izplatību, secināts, ka Darbības vietā esošo atradņu zaudēšana neatstās negatīvu ietekmi uz sugas populāciju Latvijā. Gada staipekņa *Lycopodium annotinum* atradnes ārpus tipiskiem dabisku mežu biotopiem nereti liecina par intensīvu susināšanas ietekmi, un šādās situācijās suga uzskatāma par ietekmētu (degradētu) biotopu indikatoru, savukārt mežaudžu nosusināšana Paredzētās darbības ietekmē var atstāt pozitīvu ietekmi uz sugas lokālo populāciju. Novadgrāvja izbūve gar sugas Hellera ķīļlape *Anastrophyllum hellerianum* dzīvotnes A malu visdrīzāk neatstās negatīvu ietekmi uz sugas populāciju, jo mežaudze jau ir ilgstošā laikā pārveidojusies no slapja uz susinātu augšanas apstākļu tipu.
- 6.6.2.4. Realizējot Paredzēto darbību, lielākā ietekmētā platība paredzama biotopam 7120 *Degradēti augstie purvi*, kuros iespējama vai notiek dabiskā atjaunošanās. Lai arī šim biotopam nevērtē kvalitāti, jo tā aizsardzības un apsaimniekošanas mērķis ir atjaunot biotopu 7110* *Aktīvi augstie purvi*. Biotops tuvāko desmitgažu laikā varētu dabiski atjaunoties līdz 7110* *Aktīvi augstie purvi statusam* un izveidot vienotu kompleksu ar teritorijā jau esošo biotopu 7110* *Aktīvi augstie purvi statusam*. Kūdras ieguve Atradnē samazinātu arī ārpus tiešās un netiešās ietekmes platībām esošā biotopa 7120 *Degradēti augstie purvi* atjaunošanās izredzes un nākotnes kvalitāti, jo neskarta saglabātos mazākā daļa no purva kompleksa³⁴. Ziņojumā norādīts, ka, vērtējot Ziemeļu iecirkņa un *Rail Baltica* 100 m ietekmes zonas summāro ietekmi, tiks ietekmēti 0,85% no Biotopa 7120 *Degradēti augstie purvi* platības valstī, līdz ar to šobrīd paredzama

³³ Ziņojuma 3.1.1. attēls.

³⁴ Biotopa 7120 platība Ēbeļmuižas purva kompleksā ir 150 ha, ārpus potenciālās ietekmes zonas paliktu 67 ha jeb 45% no sākotnējās biotopa platības.

ietekme tuvu 1 % no biotopa platības valstī, kas ir būtiskas ietekmes līmenis.

Vērtējot Paredzētās darbības negatīvi ietekmētās biotopu 7110* *Aktīvi augstie purvi* un 7120 *Degradēti augstie purvi* platības kopumā, tās veido ~ 0,1% no visas biotopu 7110* *Aktīvi augstie purvi* un 7120 *Degradēti augstie purvi* kopējās platības Latvijā un ~ 0,15% no šo biotopu platības ārpus ĪADT. Ziņojumā secināts, ka Paredzētās darbības ietekme uz biotopu 7120 *Degradēti augstie purvi* un 7110* *Aktīvi augstie purvi* kompleksu paredzama kā vidēji būtiska reģionālā un nacionālā mērogā, tāpēc tās realizācijas gadījumā rekomendējami ietekmi samazinoši pasākumi. Ziņojumā 3.1.6. nodaļā ir identificētas iespējamo kompensējošo pasākumu veikšanas vietas – Medema purva rietumu daļā starp Mārūpi un Stūnīšiem, un Maltuves purvā Ropažu novadā, Garkalnes pagastā (skat. arī atzinuma 6.6.2.13. punktu). Aprakstā par Maltuves purvu, Izstrādāja atsauca uz biotopu ekspertes Madaras Mednes-Peiperes 2023. gada atzinumu un norāda: “...uzlabotos arī biotopa 7110* *Aktīvi augstie purvi* kvalitāte šajā purva kompleksā (līdz 143 ha platībā), jo pašlaik purvs samērā susināšanas ietekmēts, tajā ir maz purvam raksturīgo mikroreljefa formu”. DAP 2024. gada 11. jūlija vēstulē Nr. 4.9/4263/2024-N sniedz informāciju, ka Madaras Mednes-Peiperes atzinumā rakstīts “*Lielāko daļu izpētes teritorijas aizņem ES nozīmes īpaši aizsargājams biotops 7110* Aktīvi augstie purvi. Maltuves purvā sastopamajam purvu biotopam raksturīgs ciņu/grēdu – liekņu mikroreljefs, kur liekņās sastopamas lāmas, kā arī izteikti Polytrichum sp. ģints sūnu ciņi.*”, kas no dabas aizsardzības viedokļa ir pozitīvi vērtējams. Atzinumā norādīts arī “*Lai saglabātu Maltuves purva pašreizējo ekoloģisko stāvokli un biotopa aizsardzības statusu, viens no paņēmieniem ir nodrošināt neiejaukšanos dabiskajos procesos. Meliorācijas grāvju dabiska aizsērēšana veicinās Maltuves purva hidroloģiskā režīma atjaunošanos.*”

- 6.6.2.5. Biotopa 91D0* *Purvaini meži* platības lielākoties ir paredzētā kūdras ieguves lauka perifērijā un tam pieguļošajā teritorijā. Biotops ir ar ietekmētu hidroloģisko režīmu, tajā augsts sīkkrūmu segums. Īstenojot paredzēto darbību, ārpus kūdras ieguves lauka esošie biotopi 91D0* *Purvaini meži*, vairāku desmitgažu laikā varētu pārveidoties par biotopa 9010* *Veci vaidabiski boreāli meži*, ar nosacījumu, ka tajos tiek nodrošināts neiejaukšanās režīms. Negatīvi ietekmētā biotopa platība ir samērā neliela pret biotopa platību Latvijā un ietekmēto biotopu kvalitāte zema līdz vidēja, līdz ar to Paredzētās darbības ietekme uz biotopu 91D0* *Purvaini meži* vērtējama kā vidēji būtiska reģionālā mērogā un nebūtiska nacionālā mērogā. Taču kopā ar purvu biotopu kompleksu tiek rekomendēti ietekmi samazinošie pasākumi. Ietekme uz biotopu 9010* *Veci vai dabiski boreāli* meži susināšanas ietekmētajā joslā ap kūdras ieguves lauku un novadgrāvjiem paredzama kā nenožīmīga; nelielu negatīvo ietekmi varētu radīt gar biotopa poligonu uz ZA no kūdras ieguves vietas izbūvējamais grāvis un tam uzturamais lineārais atvērums, kas ietekmēs biotopa mikroklimatu.
- 6.6.2.6. Darbības vietā nav konstatēta reto vai aizsargājamo putnu sugu ligzdošana vai ligzdošanai piemērotas teritorijas, tajā nav arī teritoriju, kas būtu nozīmīgas ar purva biotopiem saistītajām putnu sugām (atklātā purva platības ir pārāk mazas un bez purvam raksturīgā ciņu-lāmu mikroreljefa) vai kā atpūtas vieta migrējošajām putnu sugām. Kā gadījuma novērojumi plānotās darbības teritorijā atzīmētas divas sugas – urālpūce *Strix uralensis* un purva pūce *Asio flammeus*, bet to ligzdošanas Atradnes teritorijā nav konstatētas.
- 6.6.2.7. Uz D no Darbības vietas atrodas mikroliegums, kas izveidots melnā stārķa *Ciconia nigra* aizsardzībai. Mikroliegumā esošā ligzda ilgstoši bijusi apdzīvota, arī pēdējo gadu monitoringa dati liecina par tās apdzīvotību un sekmīgu

ligzdošanu. Ņemot vērā melnā stārķa populācijas nelielo skaitu un pastāvīgo samazināšanos Latvijā, katrai sekmīgai ligzdai ir nozīmīga loma sugas aizsardzībā. Ligzda pie Ēbeļmuižas purva ir viena no nedaudzām sekmīgajām ligzdām Zemgales reģionā un vienīgā melnā stārķa ligzda teritorijas īpašnieka – SIA “Rīgas meži” – apsaimniekotajās platībās. Lai izvērtētu kūdras ieguves iespējamo ietekmi uz melnā stārķa mikroliegumu un sugas ligzdošanas sekmēm, kopš 2016. gada ir sagatavoti trīs ekspertu atzinumi, tai skaitā 2016. gadā tika sagatavotas rekomendācijas maksimālajai pieļaujamajai kūdras ieguves platībai un mikrolieguma un tā buferzonas izmaiņām. Esošā mikrolieguma un buferzonas robeža un ekspertu atzinumos ierosinātās izmaiņas attēlotas Ziņojuma 3.1.3. attēlā.

- 6.6.2.8. Trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus* aizsardzībai prioritāras teritorijas definētas uz R, Z un A no Darbības vietas, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos* aizsardzībai prioritāras teritorijas uz Z un ZR, mazā dzeņa *Dendrobates minor* aizsardzībai prioritāras teritorijas samērā attālu, ap 1 km uz ZR, bet vidējā dzeņa *Leiocopos medius* prioritārās teritorijas paredzētās darbības vietas tuvumā nav identificētas. Ziņojumā norādīts, ka Sugu aizsardzībai šajās teritorijās lielākoties kā vēlami definēti mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi, līdz ar to var secināt, ka paredzētajai darbībai nebūs būtiskas ietekmes uz dzeņu aizsardzībai prioritārajām teritorijām.
- 6.6.2.9. Lielākā daļa mežu masīva apkārt Darbības vietai ir identificēti kā apodziņa *Glaucidium passerinum* aizsardzībai prioritāras teritorijas, savukārt, uz D un DR esošie meži identificēti kā bikšainajam apogam *Aegolius funereus* un mazākā platībā, tieši Darbības vietai pieguļošajās mežaudzēs, arī ūpim *Bubo bubo* prioritāra teritorija.
- 6.6.2.10. Attiecībā par melnā stārķa mikroliegumu un sugas ligzdošanas sekmēm Ziņojumā norādīts, ka ir sagatavoti vairāki izvērtējumi³⁵, kuros lielākoties tika uzsvērta sākotnējās mikrolieguma buferzonas nepietiekamība sugas aizsardzībai un plānotās kūdras ieguves platības nelielais attālums no ligzdas³⁶. Rezultātā mikrolieguma buferzona tika paplašināta, kā arī tika samazināta perspektīvā kūdras ieguves platība.
- 6.6.2.11. Būtiskākie pasākumi ietekmju uz bioloģisko daudzveidību samazināšanai saistīti ar iespējamo hidroloģiskā režīma saglabāšanu Darbības vietai pieguļošajās teritorijās, kurās atrodas purvu un purvaino mežu biotopi. Lai mazinātu iespējamā hidroloģiskā režīma izmaiņu radīto ietekmi, Ziņojumā vērtēti trīs iespējamie tehniskie risinājumi, kas samazinās ūdens noplūdi no apkārtējām teritorijām - veidot sablīvētu kūdras aizsprostu apkārt ieguves laukumam, ūdens necaurlaidīga plēves aizkara iestrādāšana, kā arī ir iespējama abu paņēmieni kombinācija. Ziņojumā secināts, ka, lai arī plēves aizkara iestrādāšana efektīvi samazina susināšanas ietekmi, nav ilgtermiņa datu par šāda risinājuma funkcionēšanu Latvijas apstākļos, kā arī pēc kūdras lauka ekspluatācijas beigām aizkaru būtu nepieciešams izņemt. Kā optimālu risinājumu jāizskata kūdras aizsprosta izveidošana un uzturēšana. No ES nozīmes aizsargājamo biotopu saglabāšanas viedokļa kūdras aizsprostu nepieciešams veidot pa visu plānotā kūdras lauka perimetru, izņemot Z daļā, kur susināšanas ietekmes zona saskaras ar iespējamo dzelzceļa līnija *Rail Baltica*

³⁵ Skatīt šī atzinuma 3.2.8. un 6.6.2.1. punktu.

³⁶ Ziņojumā norādīts, ka atzinumos vērtēta ne tikai šajā IVN izvērtētā Ziemeļu iecirkņa platība, bet arī tam pieguļošā perspektīvā Dienvidu iecirkņa platība un sākotnēji plānotā kūdras ieguves teritorija, kas bija lielāka, nekā šobrīd vērtētā.

trases izbūves ietekmes zonu, attiecīgi nav praktiskas nozīmes izbūvēt aizsprostu, jo uz Z no tā nav aizsargājamo biotopu un tiks veikta susināšana dzelzceļa trases izbūvei.

- 6.6.2.12. Tā kā kūdras ieguves rezultātā tiks uz daudzām desmitgadēm, iespējams, arī neatgriezeniski, iznīcināti ES nozīmes aizsargājami biotopi 7110* *Aktīvi augstie purvi* 19,7 ha platībā un 7120 *Degradēti augstie purvi*, kuros iespējama vai notiek dabiskā atjaunošanās 68,3 ha platībā, kā arī 91D0* *Purvaini meži* 5,9 ha platībā, Ziņojumā noteikts, ka nepieciešami pasākumi, kas kompensētu šīs zaudētās biotopu platības, nodrošinot aizsargājamo biotopu izveidošanu vai būtisku ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanu citā vietā (vēlams, Latvijas centrālajā daļā ap Rīgu).
- 6.6.2.13. Viens no iespējamajiem veidiem kompensējošā pasākuma realizācijai ir hidroloģisko apstākļu uzlabošana kādā degradētā augsto purvu kompleksā, ilgtermiņā pārveidojot biotopu 7120 par 7110* un uzlabojot arī hidroloģiskos apstākļus purvam pieguļošo mežu masīvā. Otrs iespējamais pasākumu virziens ir hidroloģiskā režīma un veģetācijas atjaunošana izstrādātā kūdras laukā, tādējādi virzot dabisko sukcesiju biotopa 7120 virzienā un kompensējot iznīcināto biotopa platību, kurai jābūt lielākai par iznīcināto biotopu platību. Kā iespējamās vietas kompensējošo pasākumu veikšanai Ziņojumā tika identificēti kūdras lauki Medema purva R daļā starp Mārupi un Stūnīšiem, kā arī Maltuves purvā Ropažu novadā. Par kompensējošo pasākumu nepieciešamību norāda arī DAP savā 2024. gada 16. janvāra vēstulē, nosakot, ka Paredzētās darbības īstenošana iespējama, ja tiek paredzēti konkrēti, izmērāmi pasākumi biotopa 7120 pārejas veicināšanai uz biotopu 7110* Pierīgas un Zemgales reģionā, kas tiek īstenoti pirms Paredzētās darbības uzsākšanas. Ņemot vērā minēto un DAP 2024. gada 11. jūlija vēstulē Nr. 4.9/4263/2024-N pausto viedokli, Ierosinātajai pirms Paredzētās darbības īstenošanas uzsākšanas vai paralēli tai ir jāveic ieguldījumi ietekmētu mitrāju/kūdras purvu atjaunošanā Zemgales vai Pierīgas reģionā.
- 6.6.2.14. Kā vienīgais iespējamais pasākums negatīvo traucējuma ietekmju mazināšanai uz melnā stārķa ligzdošanas iecirkni, Ziņojumā ir identificēta iespēja sākt kūdras ieguves darbus plānotā lauka Z daļā, tādējādi, ļaujot melnajam stārķim adaptēties paaugstinātajam trokšņa līmenim. Infrastruktūras un meliorācijas ierīkošanas darbus pirms kūdras ieguves uzsākšanas veicot ārpus ligzdošanas sezonas. Lai noteiktu papildus nepieciešamos pasākumus ietekmes uz melno stārķi samazināšanai iecerēts vienu sezonu pirms Paredzētās darbības uzsākšanas veikt melnā stārķa uzvedības monitorings. Ierosinātāja, sadarbībā ar Rīgas mežiem, nodrošinās ornitologa piesaisti, kurš analizēs tiešsaistes kameras ierakstus un izdarīs secinājumus par iespējamajiem traucējumiem. Monitoringa rezultāti, kuros analizēta iespējamā trokšņa un citu traucējumu ietekme, jāiesniedz DAP, savukārt konstatējot traucējumus, ornitologs sadarbībā ar DAP, izstrādās nepieciešamo ietekmes mazinošo plānu.
- 6.6.2.15. Ziņojumā secināts, tā kā barības pieejamība ir viens no būtiskākajiem aspektiem melnā stārķa ligzdošanas sekmībai, periodā pirms Paredzētās darbības uzsākšanas jānodrošina izpēte, kurā tiktu ievākti dati par konkrēto ligzdu apdzīvojošā melnā stārķa barošanās teritorijām, kā arī ligzdošanas sekmēm, sasaistot to ar meteoroloģiskajiem apstākļiem un barošanās iespējām apkārtējā meža masīva teritorijā³⁷. Identificējot barošanās vietu, nodrošināma tās izpēte,

³⁷ Pašreizējais pieņēmums ir, ka putni lido baroties uz Misas upi un tās pietekām, taču pastāv iespēja, ka mazuļu laikā tiek izmantotas arī tuvākas teritorijas, tai skaitā meliorācijas grāvji un Daugavas-Misas kanāls.

un nepieciešamības gadījumā veicama turpmāka barošanās vietu uzturēšana.

- 6.6.2.16. Par melnā stārķa obligāta monitoringa nepieciešamību norādīts arī DAP 2024. gada 16. janvāra vēstulē. DAP arī norāda, ja monitoringa laikā tiek secināts, ka Paredzētā darbība ietekmē melnā stārķa ligzdošanas sekmes, Paredzētā darbība pārtraucama.
- 6.6.2.17. Attiecībā uz pūču dzimtas putniem, tai skaitā ūpi, DAP ieskatā arī apsverama speciāla monitoringa īstenošana pirms Paredzētās darbības uzsākšanas un Paredzētās darbības veikšanas laikā. Pamatojoties uz DAP 2024. gada 10. janvāra vēstulē norādīto, Ierosinātāja 2024. gadā noslēdza līgumu ar SIA "EU Temporalis", reģistrācijas Nr. 55403042761, par informācijas apkopošanu un novērojumu pārskata sagatavošanu, lai varētu identificēt iespējamo ūpja *Bubo bubo* klātbūtni Atradnē. Ierosinātāja 2024. gada 28. jūnijā iesniedza Birojā pārskatu par ūpja *Bubo bubo* novērojumiem. Kopsavilkumā norādīts, ka izmantotais metožu kopums un ieguldītais laiks ļauj droši apgalvot, ka ūpis *Bubo bubo* teritorijā un tās apkārtnē 2024. gada ligzdošanas sezonā nav klātesošs. Šajā teritorijā nav arī vēsturisku šīs sugas novērojumu, kas gan neļauj izdarīt ticamus pieņēmumus par teritorijas kā ūpja ligzdošanas vietas vēsturisko statusu, jo nav zināms, vai šī vieta tikusi mērķtiecīgi apsekota. Tuvākās zināmās ūpja ligzdošanas vietas atrodas 8-10 km attālumā no Darbības vietas teritorijas. Pamatojoties uz novērojumiem secināts, ka Paredzētā darbība neietekmēs ūpja *Bubo bubo* populāciju, jo teritorijā nav konstatēts sugas ligzdošanas iecirknis. Ja teritoriju nākotnē ūpji izvēlēties kā ligzdošanas vietu, traucējums, kas rodas no kūdras ieguves darbu veikšanas teritorijas kvalitāti samazinās. Tajā pašā laikā ir zināms, ka ūpji mēdz izvēlēties ligzdošanas vietas, kas atrodas pie kūdras ieguves vietām, tāpēc plānoto darbu ietekme uz ūpju populāciju tiek vērtēta kā neitrāla. Savukārt DAP 2024. gada 11. jūlija vēstulē norādīts tikai par melnā stārķa monitoringa nepieciešamību, jo Ierosinātāja Ziņojuma izstrādes laikā ir veikusi ūpja novērojumus un novērojumu atskaiti iesniegusi DAP. Ziņojumā norādīts, ka novērojumi vēl turpinās. Ja tomēr suga tiks konstatēta, tad tiks apsvērta nepieciešamība veikt ūpja monitoringu arī turpmāk.
- 6.6.2.18. Detalizēti pasākumi ietekmju mazināšanai uz Darbības vietā un tās apkārtnē esošajām dabas vērtībām atspoguļoti Ziņojuma 3.1.6. punktā.
- 6.6.2.19. Atbilstoši novērtējumam, Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā nav konstatētas vērtīgas vai aizsargājamas ainavas, kuras varētu tik ietekmētas. Vienlaikus tiek norādīts, lai samazinātu Paredzamās darbības redzamību no Autoceļa A5 un paredzētās dzelzceļa līnijas *Rail Baltica*, rekomendējams saglabāt meža joslu starp kūdras atradnes teritoriju tās Z un esošajām un paredzamajām transporta infrastruktūras teritorijām. Arī kultūras pieminekļi, to aizsardzības zonas un kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti atrodas salīdzinoši tālu (vairāk nekā 5 km) no Darbības vietas, tādējādi Paredzētās darbības īstenošana tos neietekmēs, kā arī netiek paredzēti pasākumi ietekmes mazināšanai.
- 6.6.2.20. No DAP 2024. gada 11. jūlija vēstulē Nr. 4.9/4263/2024-N norādīta izriet, ka viens no obligātajiem nosacījumiem Paredzētās darbības realizācijai nosakāms, ka nav pieļaujama kūdras ieguve atradnē "Ēbeļmuižas purvs, Dienvidu iecirknis", kurā derīgo izrakteņu ieguvi plāno SIA "Kūdras taka"³⁸. Ņemot vērā,

³⁸ Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde 2019. gada 21. jūnijā ietekmes sākotnējā izvērtējuma Nr. RI19SI0086 rezultātā SIA "Kūdras taka" paredzētajai darbībai - kūdras ieguvei kūdras atradnē "Ēbeļmuižas purvs D iecirknis" ~ 49,4 ha platībā zemesgabalā ar kadastra Nr. 8080 002 2105 (zemes vienības kadastra apzīmējums 8080 006 0576), Olaines pagastā, Olaines novadā - piemēroja IVN procedūru. Zemesgabala īpašniece ir SIA "Rīgas meži".

ka Ierosinātāja nav iecerētās kūdras ieguves ierosinātājs atradnē “Ēbeļmuižas purvs, Dienvidu iecirknis”, Birojs nevar šādu nosacījumu iekļaut atzinumā, jo šāda prasība ir attiecināma uz citu paredzēto darbību.

- 6.6.2.21. Kopumā izvērtējis Ziņojumu un tajā sniegto novērtējumu uz dabas vērtībām Darbības vietā un tās apkārtnē, Birojs nekonstatē, ka Paredzētās darbības realizācijai būtu identificēti pilnībā izslēdzoši faktori, kas varētu radīt būtisku ietekmi uz Darbības vietā un tās apkārtnē esošajām dabas vērtībām vienlaikus nodrošinot Ziņojumā ietvertos ietekmi uz dabas vērtībām mazinošos pasākumus. Līdz ar to Birojs uzskata par samērīgu noteikt ietekmi uz vidi mazinošos pasākumus kā nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama tās akcepta gadījumā.
- 6.6.2.22. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama darbības akcepta gadījumā:**
- a) **Lai samazinātu iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamo putnu sugu ligzdošanu, meliorācijas ierīkošanas darbus pirms kūdras ieguves un kūdras ieguvei paredzētās infrastruktūras izveides darbus neveikt laika periodā no 1. marta līdz 31. augustam.**
 - b) **Atbilstoši Ziņojumā novērtētajam, lai saglabātu Darbības vietas piegulošajā teritorijā konstatēto ES nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājamo biotopu 7110* *Aktīvi augstie purvi*, 7120 *Degradēti augstie purvi*, 91D0* *Purvaini meži* un 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* struktūru un funkciju kvalitāti, tai skaitā negatīvi neietekmētu hidroloģisko režīmu piegulošajā teritorijā, jāparedz un jānodrošina Ziņojumā aprakstītie tehniskie risinājumi, izņemot Atradnes Z daļā³⁹, vai jāparedz citi līdzvērtīgi ietekmi mazinoši pasākumi. Tehniskie risinājumi saskaņojami ar DAP.**
 - c) **Gruntsūdeņu ūdenslīmeņu monitorings jāveic potenciāli ietekmējamo aizsargājamo biotopu tuvumā, monitoringa nosacījumus saskaņojot ar DAP.**
 - d) **Pirms Paredzētās darbības uzsākšanas veikt melnā stārķa monitoringa pasākumus (piemēram, traucējumu novērošanu ar tiešsaistes kameru, barošanās vietu monitoringu). Monitoringa pasākumi un, ja nepieciešams, no monitoringa rezultātiem izrietoši papildus ietekmi mazinoši pasākumi saskaņojami ar DAP.**
 - e) **Lai kompensētu zaudētās biotopu 7120 *Degradēti augstie purvi* platības kūdras ieguves teritorijā un uzlabotu biotopu 7110* *Aktīvi augstie purvi* kvalitāti, pirms Paredzētās darbības uzsākšanas jānodrošina Ziņojuma 3.1.6. nodaļā paredzēto kompensējošu pasākumu realizāciju. Kompensējošo pasākumu apjoms, norises vieta un laika grafiks pirms Paredzētās darbības uzsākšanas saskaņojams ar DAP.**
 - f) **Saskaņā ar normatīvo aktu prasībām nodrošināt Ziņojumā paredzētos rekultivācijas pasākumus (renaturalizācija), lai Atradnes teritorijā stabilizētos biotopa 7120 *Degradēti augstie purvi* izveidei piemērots**

³⁹ Z daļā meliorācijas sistēmas radītā ietekme saskaras ar iespējamo dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* trases izbūves ietekmes zonu.

hidroloģiskais režīms. Precīzi rekultivācijas risinājumi iestrādājamai derīgo izrakteņu ieguves projektā (tā rekultivācijas projekta daļā).

6.6.3. Gaisu piesārņojošo vielu un SEG emisija, un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no derīgā izrakteņa transportēšanas:

- 6.6.3.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros veikta Paredzētās darbības un ar tās nodrošināšanu saistīto darbību iespējamo ietekmju radīto gaisu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana, un veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumiem Nr. 1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1290). Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori, Darbības vietas raksturs un Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums un segums u.c.)⁴⁰. Piesārņojošo vielu emisiju un izkliedes aprēķins Paredzētajai darbībai ir veikts nelabvēlīgākai situācijai – frēzkūdras ieguvei ar pneimatisko metodi⁴¹, pieņemot, ka ieguve tiek veikta visā Atradnes teritorijā (123 ha platībā) un iegūstot maksimāli paredzēto kūdras apjomu 63 000 m³ gadā.
- 6.6.3.2. Ziņojumā iekļautajā gaisa kvalitātes novērtējumā fona jeb esošās situācijas novērtējumā ņemta vērā LVĢMC sagatavotā informācija par gaisa piesārņojuma līmeni Darbības vietas apkārtnē (LVĢMC sagatavotā informācija pievienota Ziņojuma elektriskajos E.2. un E.3. pielikumos). LVĢMC datus ir iekļauts gaisa piesārņojums no Autoceļa A5, Autoceļa V7, kā arī no stacionāriem piesārņojošiem avotiem, kas atrodas Ķekavas novadā. Esošās situācijas gaisa kvalitāte, kas atbilst fona piesārņojuma līmenim, atspoguļota Ziņojuma 3.5.1.-3.5.4. attēlā.
- 6.6.3.3. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini veikti, izmantojot datorprogrammu ADMS Urban 5.0 (izstrādātājs CERC – Cambridge Environmental Research Consultants, beztermiņa licence A01- 1197-C-URBAN-LV). Transporta radītie emisijas avoti definēti kā ceļa (lineāri) emisijas avoti, savukārt emisijas avoti no kūdras ieguves procesiem, to skaitā, izmantotās tehnikas, definēti kā tilpumveida emisijas avoti (kūdras izstrādes lauki). Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinos izmantoti LVĢMC sniegtie dati par meteoroloģiskiem apstākļiem Rīgas novērojumu stacijai.
- 6.6.3.4. Galvenie identificētie tehnoloģiskie procesi, kurus īstenojot tiks radītas gaisu piesārņojošo vielu emisijas, ir kūdras ieguve un kūdras transportēšana, kā arī ieguves un transportēšanas tehnikas radītās emisijas. Izmantotās tehnikas veidi un darbības laiks apkopots Ziņojuma 9. pielikuma 3.5.3. tabulā. Atbilstoši Somijas vides institūta informatīvajā ziņojumā norādītajam, emisijas no kūdras žāvēšanas un uzglabāšanas procesiem netiek uzskatītas par nozīmīgām. Kūdras uzglabāšanā krautņu pamatne un virsma tiek nosegtas ar plēvi, kas novērš nokrišņu ietekmi uz produkciju un vēja radītos produkcijas zudumus, līdz ar to šie procesi nav vērtējami kā būtiskas emisijas radoši.

⁴⁰ Aprēķini un novērtējums veikts atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumiem Nr. 182 “Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi”. Detalizēts apraksts pievienots Ziņojuma 3.5. nodaļā.

⁴¹ Frēzkūdras ieguves procesā kūdras iegulas virsējas slānis tiek sasmalcināts, kuru pēc tam turpat uz vietas ieguves laukā izžāvē un savāc. Frēzkūdras ieguves procesā izmanto gan mehānisko, gan pneimatisko kūdras savākšanas metodi. Pneimatiskās metodes izmantošanā tiek radīts lielāks emisiju daudzums salīdzinājumā ar mehānisko savākšanas paņēmienu.

- 6.6.3.5. Lai novērtētu darbības radītās emisijas gaisā (arī trokšņa emisijas), ņemot vērā kūdras ieguvei izmantoto metožu specifiku pieņemts, ka kūdras ieguve notiek visā atradnes 123 ha teritorijā ar maksimāli iespējamo tehnikas noslodzi (vienlaicīgi izmantojot 10 tehnikas vienības) un ieguves apjomu (63 000 m³ kūdras gadā), kas no gaisa emisiju viedokļa raksturo nelabvēlīgāko iespējamo situāciju. Atbilstoši Ziņojumam, kūdras ieguve un arī transportēšana paredzēta no maija līdz novembra beigām, emisijas aprēķinos pieņemot, ka ieguve notiek 12 stundas diennaktī (no plkst. 7:00 līdz 19:00), visas nedēļas garumā, kopā līdz 2 568 stundām kūdras ieguves sezonas laikā. Ziņojumā vērtēts, ka no Atradnes gada griezumā tiks izvestas 760 autokravas iegūtās kūdras. Kūdras izvešanu nodrošinās ar autotransportu, kura ietilpība ir aptuveni 100 m³.
- 6.6.3.6. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinu rezultāti un to novērtējums apkopots Ziņojuma 9. pielikuma 3.5.8. tabulā. Maksimālā Paredzētās darbības emitētā piesārņojuma vērtība ārpus Darbības vietas⁴² gan daļiņu PM₁₀ diennakts vidējai, gan daļiņu PM₁₀ un PM_{2.5} gada koncentrācijai prognozēta vidēja – robežās no 47,6 % līdz 61,6 % no normatīva (Noteikumi Nr. 1290). Operatora daļa summārajā koncentrācijā pie Darbības vietas teritorijas, veido vidēji 20,1 % (PM₁₀ diennakts) un mazāk par 9,6 % (gads) no kopējās noteiktās koncentrācijas. Attiecībā uz slāpekļa oksīdu un arī putekļu emisijām (skat. Ziņojuma 9. pielikuma 3.5.7. - 3.5.12. attēlus) konstatējams, ka to izplatībai ir izteikti lokāls raksturs, jo ārpus Atradnes noteiktā summārā koncentrācija NO₂ stundas un gada intervālam ir attiecīgi 1,4 % un 6,2 % no normatīva (Ziņojuma 9. pielikuma 3.5.8. tabula). Izvērtējot piesārņojuma izkliedes aprēķinu rezultātiem secināms, ka Ierosinātās emisijas avotu devums summārajā piesārņojuma koncentrācijā nebūs nozīmīgs un Noteikumos Nr. 1290 noteiktie robežlielumi normatīvi netiks pārsniegti.
- 6.6.3.7. Ziņojumā norādīts, ka Paredzētās darbības kontekstā SEG emisijas tiks radītas kūdras ieguves rezultātā ieguves teritorijā, kā arī kūdras izmantojot zemkopībā un enerģētikā. Papildus tam, platības, kas iepriekš bijušas dabisku vai daļēji ietekmētu augsto purvu platības, kurās notikusi atmosfēras CO₂ piesaiste un uzkrāšana, ieguves procesā ir vērtējamas kā platības, kuru oglekļa piesaistes potenciāls tiek zaudēts. Ziņojumā ietvertais Paredzētās darbības SEG emisiju izvērtējums aptver kūdras ieguves laiku, kā arī 100 gadu periodu pēc Paredzētās darbības uzsākšanas un rekultivācijas ar renaturalizācijas paņēmieni. Novērtēti arī ietekmi mazinošie vai kompensējošie pasākumi un šo pasākumu SEG emisiju piesaistes novērtējumu.
- 6.6.3.8. SEG emisiju novērtējums sniegts Ziņojuma 3.6. nodaļā. Paredzētās darbības SEG emisiju un CO₂ piesaistes bilances novērtējums Ziņojumā nosacīti sadalīts trīs posmos:
- 6.6.3.8.1. Paredzētās darbības īstenošanas posms, kas ietver platības sagatavošanu kūdras ieguvei un kūdras izstrādi un transportēšanu – paredzams, ka posms ilgst 13 gadus; SEG emisijas veido 54 628,7 t CO₂ ekv.
- 6.6.3.8.2. Platības dabiskošanās posms, kas sākas pēc rekultivācijas pasākumu veikšanas ar renaturalizācijas pieeju, un ilgst 20 gadus, kad platība atbilst mitrzemei, kur atjaunots hidroloģiskais režīms. Platības dabiskošanās posma SEG emisijas veido 4 403,4 t CO₂ ekv.
- 6.6.3.8.3. Platības aktīva augstā purva fāze, kuras laikā platībā atjaunojusies augstajiem vai pārejas purviem raksturīga veģētācija un notiek CO₂

⁴² Augstākās aprēķinātās koncentrācijas tiešajā Paredzētās darbības ietekmes zonā.

piesaiste un uzkrāšana kūdras veidošanās procesā. Atbilstoši Ziņojuma sagatavošanas nosacījumiem fāzes ilgums pieņemts 67 gadi (kopējais novērtējuma posms aptver 100 gadu posmu no paredzētās darbības uzsākšanas). Platības aktīvā augstā purva fāzes CO₂ piesaistes apjoms novērtēts kā 2 801,9 t CO₂ ekv.

- 6.6.3.9. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētā darbība neradīs būtisku ietekmi uz gaisa kvalitāti, jo Noteikumos Nr. 1290 noteiktais gaisa kvalitātes normatīvi netiks pārsniegti. Ziņojumā secināts, ka speciāli pasākumi ietekmes uz gaisa kvalitāti mazināšanai nav nepieciešami. Pasākumi ietekmes uz klimata pārmaiņām mazināšanai apkopoti Ziņojuma 3.6.5. nodaļā un ietver revitalizāciju.
- 6.6.3.10. Novērtējis Ziņojumā ietverto informāciju, Birojs secina, ka ietekme uz gaisa kvalitāti kopumā ir nozīmīgs Paredzētās darbības ietekmes aspekts, tādēļ tās pārvaldībai nepieciešams pieiet ar piesardzību, nepieļaujot arī lielāku Paredzētās darbības intensitāti par Ziņojumā novērtēto. Ziņojumā ietvertais novērtējums nenorāda uz to, ka Paredzētā darbība radīs Noteikumos Nr. 1290 noteikto gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegumus, ar nosacījumu, ka tiek ievēroti Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā iestrādātie nosacījumi. Gadījumā, ja kādu apstākļu rezultātā, tajā skaitā ņemot vērā laika apstākļus un pieprasījumu, tiktu konstatēti priekšnoteikumi atšķirīgam kūdras ieguves vai izvešanas tehnoloģiskajam risinājumam un apjomam, kas būtiski pārsniedz Ziņojumā novērtēto, jāveic izmaiņu novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ietekmes sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punkta "c" apakšpunktu).
- 6.6.3.11. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar gaisu piesārņojošo vielu emisijām, tostarp no kūdras transportēšanas saistītajām ietekmēm, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**
- Derīgo izrakteņu (kūdras) ieguve veicama būtiski nepārsniedzot Ziņojumā vērtēto ieguves apjomu, kā arī Ziņojumā vērtēto tehnoloģisko iekārtu veidu, skaitu un kopējo darbības laiku, kāds tas norādīts Ziņojuma 9. pielikuma 3.5.3. tabulā – 2 568 stundas gadā, iegūstot līdz 63 000 m³ kūdras gadā.**
 - Jānodrošina Ziņojumā vērtēto Paredzētās darbības nosacījumu izpilde, sasniedzot ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kāds norādīts Ziņojumā un nodrošināms nepārsniedzot Ziņojuma 9. pielikuma 3.5.6. tabulā norādīto izmantotās tehnikas kopējo radīto emisijas daudzumu (izteikts kā g/m³ * s) un daļiņu PM₁₀ un PM_{2.5} emisiju daudzumu no kūdras ieguves (izteikts kā g/m³ * s), kā tas aprēķināts Ziņojuma 9. pielikuma 3.5.4. nodaļā *Emisijas no kūdras ieguves procesiem*.**
 - Jānodrošina, ka būtiski netiek mainīti plānotie kūdras ieguves tehnoloģiskie risinājumi, kā arī produkcijas izvešanas intensitāte būtiski nepārsniedz Ziņojumā vērtēto izvedamo kravu skaitu - 760 autokravas gadā.**

6.6.4. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas:

- 6.6.4.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota kūdras ieguve, kas saistīta gan ar ieguves tehnikas lietojumu, gan produkcijas transportēšanu. Kā viens no būtiskākajiem ar derīgo izrakteņu ieguvi un transportēšanu saistītajiem ietekmju aspektiem

atzīstams trokšņa piesārņojums, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja Darbības vietas tuvumā ir pret troksni jutīgi objekti, tai skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, mājokļi, individuālās dzīvojamās mājas un viensētas. Trokšņa ietekmes vērtējums iekļauts Ziņojuma 3.4. nodaļā (turpmāk – Trokšņa novērtējums).

- 6.6.4.2. Vidējo meteoroloģisko rādītāju dati iegūti izmantojot Rīgas meteostacijas datus. Trokšņa izplatīšanās modelēta ar datorprogrammu IMMI 2021 (izstrādātājs Wölfel Engineering GmbH & Co. KG) (licences numurs S001/00757), kas nodrošina trokšņa rādītāju aprēķināšanu atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumiem Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16). Trokšņa rādītāja novērtēšana tika veikta 4 m augstumā virs zemes atbilstoši Noteikumu Nr. 16 prasībām. Trokšņa izkliedes modeļa ievades dati pievienoti Ziņojuma elektroniskajā E.1. pielikumā.
- 6.6.4.3. Ņemot vērā, ka Paredzēto darbību plānots īstenot tikai darba dienās un dienas periodā no plkst. 7.00 līdz 19.00, trokšņa ietekmes novērtēšanai un kartēšanai piemērots trokšņa rādītājs L_{diena} . Saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikumu, minētajam rūpniecisko objektu vides trokšņa rādītājam ir noteikti robežlielumi, kas piemērojami atbilstoši teritorijas plānojuma funkcionālā zonējuma un apbūves primārās lietošanas veidam, kas šajā gadījumā atbilst individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijām, kur trokšņa līmenis L_{diena} nedrīkst pārsniegt 55 dB(A). Saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 grozījumiem (stājās spēkā ar 2023. gada 3. novembri), satiksmes vides trokšņa robežlielumi tiek piemēroti neatkarīgi no apbūves teritorijas izmantošanas funkcijas un trokšņa līmenis L_{diena} nedrīkst pārsniegt 65 dB(A). Autoceļu aizsargjoslās Noteikumos Nr. 16 noteiktie robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem.
- 6.6.4.4. Lai raksturotu esošo trokšņa līmeni paredzētās darbības apkārtņē, Trokšņa novērtējuma ietvaros tika apkopota informācija par esošajiem vides trokšņa avotiem. Par dominējošo vides trokšņa avotu paredzētās darbības tuvumā ir uzskatāma autotransporta kustība pa Autoceļu A5 un Autoceļu V7. Informācija par vidējo diennakts satiksmes intensitāti uz minētajiem autoceļiem iegūta no VSIA “Latvijas valsts ceļi” sagatavotā satiksmes intensitātes pārskata par 2022. gadu⁴³. Informācija par satiksmes intensitāti uz autoceļiem apkopota Ziņojuma 3.4.2. tabulā, savukārt informācija par procentuālo autotransporta kustības sadalījumu atbilstoši diennakts periodiem apkopota 3.4.3. tabulā. Fona trokšņa novērtējuma ietvaros iekļauts arī perspektīvais trokšņa avots, kas ir vilcienu kustība pa plānoto dzelzceļa līniju *Rail Baltica*⁴⁴.
- 6.6.4.5. Paredzētās darbības nodrošināšanai izmantojamās tehnikas trokšņa jaudas parametri apkopti Ziņojuma 3.4.4. un 3.4.5. tabulā. Vērtējot Ziņojuma 3.4.4. un 3.4.5. tabulās norādītos trokšņa avotus (tehnikas vienības) un to darba laika fondus konstatējams, ka gabalkūdras ieguvei paredzēts izmantot 8 tehnikas vienības ar kopējo darba laika fondu 8345 h/gadā. Savukārt veicot frēzkūdras ieguvi paredzēts izmantot 6 tehnikas vienības ar kopējo darba laika fondu 3695 h/gadā. Attiecīgi vērtējot Ziņojuma 9. pielikuma 3.5.8. tabulā norādītās tehnikas vienības un to darba laika fondu, kas izmantoti gaisa kvalitātes novērtējumā, konstatējams, ka tas atšķiras no Trokšņa novērtējumā izmantotā.

⁴³ Tīmekļvietne <https://lvceli.lv/celu-tikls/statistikas-dati/> (skatīta 15.07.2024.).

⁴⁴ Lai novērtētu dzelzceļa līnijas Rail Baltica ekspluatācijas laikā radīto trokšņa līmeni izmantota publiski pieejama informācija – 2016. gadā izstrādātais IVN ziņojums “Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecībai”.

Tomēr, ņemot vērā, ka katrā no situācijām ir vērtēts no ietekmju būtiskuma sliktākā iespējamā situācija, bet faktiski ieguve notiks pēc abām metodēm uz Ziņojuma sagatavošanas brīdi nezināmā proporcijā, konstatētās atšķirības nav uzskatāmas par tik būtiskām, lai uzskatītu vērtējumu par neatbilstošu IVN procedūras būtībai.

- 6.6.4.6. Novērtējuma rezultāti (objekta nosaukums trokšņa izkliedes kartē, piemērotais robežlielums, aprēķinātais fona, Paredzētās darbības un summārais troksnis) visās Paredzētās darbības un transportēšanas ceļa ietekmes zonā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās apkopoti Ziņojuma 3.4.7. tabulā. Ziņojumā norādīts, kura no dzīvojamām mājām atrodas autoceļa aizsargjoslā.
- 6.6.4.7. Fona trokšņa izplatība attēlota Ziņojuma 3.4.1. attēlā, un fona trokšņa vērtības apkopotas 3.4.7. tabulā. Augstākais trokšņa līmenis noteikts pie dzīvojamām mājām tiešā Autoceļa V7 ietekmes zonā. Saskaņā ar Trokšņa novērtējuma informāciju augstākā aprēķinātā vērtība – 69 dB(A) - noteikta pie mājām “Dambji”. Ziņojumā norādīts, ka mājas “Dambji” daļēji atrodas Autoceļa V7 aizsargjoslā un saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteikto, vides trokšņa robežlielums ir uzskatāms par mērķlielumu.
- 6.6.4.8. Paredzētās darbības radītā trokšņa izkliedes karte (bez fona ietekmes) pievienota Ziņojuma 3.4.2. attēlā. Konstatējams, ka derīgā izrakteņa (kūdras) ieguves tehnikas radītā trokšņa ietekme samazinās līdz nenozīmīgai (aptuveni 35 dB(A)) jau ~ 50 m attālumā no atradnes robežas. Līdzvērtīgs attālums noteikts arī Paredzētās darbības autotransporta radītajam troksnim pievedceļa posmā. Ņemot vērā, ka tuvākās dzīvojamās mājas atrodas apmēram 600 m attālumā no kūdras ieguves teritorijas, kā arī izvērtējot Ziņojuma 3.4.7. tabulā apkopoto informāciju konstatējams, ka Paredzētā darbība neradīs būtisku ietekmi uz Darbības vietas tuvumā esošo apbūvi, nozīmīgāko trokšņa līmeni dzīvojamās apbūves teritorijās radīs derīgā materiāla transportēšana ar kravas transportu uz ražotni.
- 6.6.4.9. Atbilstoši summārā trokšņa ietekmes vērtējuma rezultātiem (Ziņojuma 3.4.3. attēls un 3.4.7. tabula) konstatējams, ka tikai pie mājām “Dambji” tiks pārsniegta normatīvi noteiktā robežlieluma vērtība, taču tā nepasliktinās jau esošo situāciju un saglabāsies 69 dB(A) līmeni. No trokšņa aprēķiniem konstatējams, ka arī parējās dzīvojamās apbūves teritorijās netiks pasliktināts jau esošais trokšņa līmenis un radīti jauni vides trokšņa robežlieluma pārsniegumi.
- 6.6.4.10. Izvērtējis IVN ietvaros veikto Trokšņa novērtējumu, Birojs secina, ka, lai gan ar Paredzēto darbību tiks palielināta transporta intensitāte autoceļa V7 posmā, esošā trokšņa līmenis netiks paaugstināts. Tomēr ar piesardzību būs vērtējama situācija, ja Paredzētajai darbībai tuvākajās teritorijās derīgo izrakteņu ieguvī vēlētos veikt vēl kāds zemes dzīļu izmantotājs. Tāpat trokšņa ietekmes palielināšanos var veicināt ieguves apjoma palielināšana Atradnē un secīgi arī lielāka produkcijas izvešanas intensitāte par Ziņojumā novērtēto.
- 6.6.4.11. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar troksni un tā izplatību, tostarp arī no derīgo izrakteņu transportēšanas, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**
 - a) **Darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar citu darbu veikšanas apjoma (maksimālais ieguves apjoms – 63 000 m³ kūdras**

gadā), laika un izmantotās tehnikas trokšņa parametru nosacījumiem kā Ziņojuma 3.4. nodaļā norādītie. Visas darbības veicamas tikai diennakts dienas periodā. Šādi darba organizācijas un tehnisko parametru nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā, un Ierosinātajai jānodrošina to ievērošanu.

- b) Jānodrošina, ka tiek ievērots kūdras izvešanas kopējais apjoms un intensitāte, kas gada griezumā nepārsniedz Ziņojumā vērtēto izvedamo kravu skaitu - 760 autokravas gadā.
- c) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā un, atbilstoši rezultātiem, lemjams par pasākumiem, tai skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildu pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Dienestā un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kādiem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

Izvērtējis Ziņojumu Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izvērtējusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un ar to sagaidāmās galvenās ietekmes, tajā skaitā ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas vērtībām un bioloģisko daudzveidību, gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, transportēšanas ietekmes, ietekmi uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, augsnes struktūras un mitruma režīmu u.c.

Izvērtējis Ziņojumā vērtētās kūdras ieguves risinājumus un ar to saistītos ietekmi mazinošos pasākumus, Birojs nekonstatē tādus apstākļus, kas kopumā nepieļautu Paredzēto darbību vai kādu tās vērtēto alternatīvu. Tomēr Paredzētās darbības īstenošanas iespēja būs lielā mērā atkarīga no apsvērumiem un vērtējuma, kādu izdarīs IVN noslēdzošā lēmuma (akcepta lēmuma) pieņēmējs (Olaines novada pašvaldība), kuram jālemj par darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu, kā arī iestādēm, kas vēlāk lems par dažādu administratīvo aktu izdošanu attiecībā uz Paredzētās darbības pieļaujamību un prasībām tā īstenošanai.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu un tajā novērtēto Paredzētās darbības ietekmi. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā. Attiecīgā pašvaldība vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldības un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem darbība ir īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa).

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu*

Māris Ikaunieks, maris.ikaunieks@vpvb.gov.lv
Dace Strode, dace.strode@vpvb.gov.lv